

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

bakalárske kombinované štúdium
2009 – 2012

BAKALÁRSKA PRÁCA

Zuzana Demčáková

Nekalá súťaž v podnikateľskom prostredí krajín Západnej Európy

Praha 2012

Vedúci bakalárskej práce: JUDr. Ivan Nevolný, Ph. D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined Studies
2009 - 2012

BACHELOR THESIS

Zuzana Demcakova

Unfair competition within business environment of Western
Europe countries

Prague 2012

**The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Ivan Nevolny,
Ph. D.**

Prehlásenie

Prehlasujem, že predložená bakalárska práca je mojím pôvodným autorským dielom, ktoré som vypracovala samostatne. Literatúru a ďalšie zdroje, z ktorých som pri spracovávaní čerpala, v práci riadne citujem a sú uvedené v zozname použitej literatúry.

Súhlasím s prezentačným sprístupnením svojej práce v univerzitnej knižnici.

V Prahe dňa 10.3.2012

Zuzana Demčáková

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som sa rada poďakovala JUDr. Ivanovi Nevolnému, Ph. D. za ochotu, cenné pripomienky a odborné rady pri vypracovaní bakalárskej práce, ktoré viedli k zlepšeniu celej bakalárskej práce

Anotácia

Bakalárska práca sa zaoberá problematikou z obchodného práva a to nekalou súťažou. Prierezom analyzuje právnu úpravu nekalej súťaže v obchodnom práve Slovenskej republiky, v komunitárnom práve Európskej únie a vo vybraných krajinách Západnej Európy, ktoré túto problematiku majú upravenú vo svojom právnom poriadku.

Práca je rozdelená do troch kapitol. Každá kapitola je venovaná inému systému úpravy nekalej súťaži. V poslednej podkapitole záverečnej časti je uvedený prípad nekalej súťaže, ktorý rozhodovala Európska komisia a Európsky súdny dvor.

Kľúčové pojmy

hospodárska súťaž, nekalá súťaž, súťažiteľ, konkurent, spotrebiteľ, nekalé obchodní praktiky, Európska únia, európske právo, smernice Európskej únie, právna ochrana proti nekalej súťaži, zmluva o založení Európskeho spoločenstva, článok zmluvy o založení Európskeho spoločenstva

Annotation

The bachelor thesis deals with the issue of competition law and unfair competition. It analyzes the legal rules of unfair competition in commercial law of Slovak republic, in community law of the European Union and in the selected countries of Western Europe which have above issues governed by its law.

The bachelor thesis is divided into three chapters. Each chapter is devoted to a different treatment of unfair competition. In the last subsection of the final section presents a case of unfair competition decided by the European Commission and the European Court of Justice.

Key words

Competition, unfair competition, competitor, rival, consumer, unfair trade practices, the European Union, the european law, directives of European Union, legal protection against unfair competition, the Treaty establishing the European Community, article of the Treaty establishing the European Community

OBSAH

ÚVOD	8
1. NEKALÁ SÚŤAŽ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A JEJ PRÁVNA ÚPRAVA	10
1.1. Hospodárska súťaž	10
1.2. Nekalá súťaž	12
1.3. Súťažiteľ a spotrebiteľ	15
1.3.1. Súťažiteľ	15
1.3.2. Spotrebiteľ	17
1.4. Právna ochrana proti nekalej súťaži	18
2. NEKALÁ SÚŤAŽ V EURÓPSKOM SPOLOČENSTVE A JEJ PRÁVNA ÚPRAVA	20
2.1. Európske právo proti nekalej súťaži	20
2.2. Článok 81 Zmluvy o založení Európskej únie	22
2.3. Článok 82 Zmluvy o založení Európskej únie	27
2.4. Smernica o o klamlivej a porovnávacej reklame	29
2.5. Smernica o o nekalých obchodných praktikách	30
3. NEKALÁ SÚŤAŽ VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH ZÁPADNEJ EURÓPY A JEJ PRÁVNA ÚPRAVA	32
3.1. Belgicko	33
3.2. Nemecko	36
3.3. Francúzsko	40
3.4. Luxembursko	43
3.5. Holandsko	44
3.6. Írsko	44
3.7. Veľká Británia	45
3.8. Prípád Microsoft	46
ZÁVER	50
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	52

ÚVOD

V trhovo orientovanej ekonomike existuje konkurenčné prostredie, v ktorom pôsobia jednotlivé podnikateľské subjekty. Základným pravidlom je vyvážený dopyt a ponuka. Niekedy však na strane obidvoch stranách, pokiaľ hovoríme, o podnikateľských subjektoch, vznikajú konkurenčné boje, ktoré spôsobujú podnikateľom nepríjemnosti.

V tomto prípade už nejde o slobodné uskutočňovanie podnikateľskej činnosti a voľná hospodárska súťaž je týmto narušená. Hovoríme o nekalej súťaži.

Nekalá súťaž znamená, že ide o súťaženie medzi jednotlivými podnikateľskými subjektmi použitím nie práve zákonných prostriedkov. Toto negatívne súťaženie narúša vo veľkom rozsahu hospodársku súťaž a často vedie k zániku podnikateľských subjektov. Jednotlivé krajiny sa snažia zamedziť prípadne obmedziť takúto formu súťaženia a zakázať používanie prostriedkov, ktoré majú fatálne následky.

Ústava Slovenskej republiky vo svojich článkoch chráni hospodársku činnosť jednotlivých subjektov, keď hovorí:

- článok 32, odsek 1: „každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.“¹

- článok 55, odsek 1: „hospodárstvo Slovenskej republiky sa zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.“²

- článok 55, odsek 2: „Slovenská republika chráni a podporuje hospodársku súťaž. Podrobnosti ustanoví zákon.“³

¹ Zákon č. 460/1992 Ústava Slovenskej republiky, s. 2663

² Zákon č. 460/1992 Ústava Slovenskej republiky, s. 2666

³ Zákon č. 460/1992 Ústava Slovenskej republiky, s. 2666

Okrem Ústavy ochranu hospodárskej súťaže zabezpečuje obchodné právo, trestné právo, Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva z roku 1883, a smernice Európskeho spoločenstva.

Táto bakalárska práca sa zaoberá problematikou nekalej súťaže v Slovenskej republike, Európskej únii a vo vybraných krajinách západnej Európy. Cieľom bolo zmapovať legálnu úpravu nekalej súťaže.

Práca je rozdelená do troch častí.

Prvá časť sa venuje právnej úprave hospodárskej a nekalej súťaže v právnom poriadku Slovenskej republiky. Tá je vo veľkej miere upravená v Obchodnom zákonníku.

Druhá časť opisuje právo v Európskej únii. Európske spoločenstvo upravuje hospodársku súťaž v komunitárnom práve. Zmluva zakladajúca Európske spoločenstvo chráni hospodársku súťaž vo svojich článkoch. Komunitárne právo cez smernice zabezpečuje ochranu proti nekalosúťažným praktikám.

Tretia časť sa venuje právnym úpravám vo vybraných krajinách západnej Európy. Niektoré krajiny nemajú takúto právnu úpravu vo svojom právnom systéme. Napriek tomu úprava je nahradená inými „zákonmi“. V tejto záverečnej časti je opísaný prípad spoločnosti Microsoft a jeho dlhý boj s Európskou komisiou kvôli nekalej súťaži.

1. NEKALÁ SÚŤAŽ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE A JEJ PRÁVNA ÚPRAVA

1.1. Hospodárska súťaž

Právo na ochranu hospodárskej súťaže chráni hospodársku súťaž pred konaním, ktoré ju ohrozuje nekalými praktikami alebo ju obmedzuje.

Podľa Obchodného zákonníka⁴ je hospodárska súťaž definovaná ako správanie za účelom súťaženie subjektov na trhu, či už podnikateľov alebo nepodnikateľov. Cieľom týchto subjektov je dosahovanie čo najlepších podnikateľských a nepodnikateľských výsledkov a rozvoja pri zachovaní všetkých pravidiel. Hospodárska súťaž môže efektívne fungovať len vtedy, ak jednotlivé subjekty pôsobiace na trhu, robia všetky svoje rozhodnutia samostatne. To je možné zabezpečiť len vylúčením všetkých kontaktov medzi konkurentmi a nemožnosťou ovplyvniť správanie konkurenta.

Z hľadiska vnútroštátnych právnych predpisov je hospodárska súťaž upravená Ústavou Slovenskej republiky, v článku 55 ods. 2, ktorý ustanovuje, že Slovenská republika chráni a zároveň podporuje hospodársku súťaž. Okrem tejto úpravy je hospodárska súťaž upravená aj zákonom č. 188/1994 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení ďalších predpisov. Tieto právne normy sú z časti aproximované s právom Európskej únie, konkrétne so súťažným právom Európskej únie.

Hospodárska súťaž je efektívna, ak podnikateľské subjekty vykonávajú svoju činnosť samostatne bez akéhokoľvek pôsobenia ostatných súťažiteľov a slobodne si vyberajú svojich obchodných partnerov. Pri takejto konštelácii každý podnikateľ svoje správanie prispôsobuje trhovému prostrediu.

⁴ Zákon č. 513/1991 Z. z. obchodný zákonník

Aby hospodárska súťaž bola efektívna, je potrebné vylúčiť všetky kontakty medzi súťažiteľmi, ktorých zámerom je ovplyvňovanie správania iných súťažiteľov a odhaľovanie svojich konkurenčných výhod.

Hospodárska súťaž má niekoľko funkcií, ktoré sú orientované ekonomickým aj spoločenským smerom. Ide o nasledujúce funkcie:

- regulačná funkcia – fungovanie trhu a jeho trhového mechanizmu je podmienené existenciou súťaže, ktorá umožňuje alokovať zdroje podľa ich efektívnosti a potreby,

- rozdeľovacia funkcia – pri súťažení dochádza k rozdeľovaniu dôchodkov spotrebiteľov a následného zisku podnikateľom,

- stimulačná funkcia – každý podnikateľský subjekt je nútený využívať svoju konkurenčnú výhodu vo vzťahu k ostatným,

- inovačná funkcia – každý podnikateľský subjekt musí inovovať, aby bol úspešný,

- spoločenská funkcia – spotrebiteľ sa sám slobodne rozhoduje na základe ponuky podnikateľov.

Hospodárska súťaž môže byť uskutočňovaná ako voľná a ako viazaná.

Voľná hospodárska súťaž v sebe nesie veľké množstvo malých výrobcov a spotrebiteľov, z ktorých ani jeden z nich nepôsobí na dopyt alebo ponuku, ktoré existujú na trhu. V tejto voľnej súťaži, malí podnikatelia bojujú lepšou ponukou a sú úspešní aj vďaka prehľadu, ktorý majú o danom trhu a jeho podmienkach.

Viazaná hospodárska súťaž je dôsledkom zníženého počtu malých výrobcov a nárastom veľkých podnikov, ktorí sú schopní ovplyvňovať ponuku a konkurovať cenou.

Fyzické osoby a právnické osoby, ktoré sa zúčastňujú na hospodárskej súťaži, majú právo slobodne rozvíjať svoju súťažnú činnosť za účelom dosiahnutia

hospodárskeho prospechu a združovať sa na výkon tejto činnosti. Zároveň sú však tieto osoby povinné pritom dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže a nesmú účasť na súťaži zneužívať.

1.2. Nekalá súťaž

Účasť na hospodárskej súťaži nie je možné zneužívať. Zneužitím účasti na hospodárskej súťaži je:

- nekalé súťažné konanie (nekalá súťaž),
- nepovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže, ktoré je upravené osobitným zákonom.

Obchodný zákonník vymedzuje:

- definíciu generálnej klauzuly nekalej súťaže,
- skutkové podstaty nekalej súťaže,
- právne prostriedky proti nekalosúťažnému konaniu.

Generálna klauzula nekalej súťaže predstavuje konanie v hospodárskej súťaži. Nekalosúťažné konanie je konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi každej súťaže. Dobrými mravmi sa myslia dobré mravy podľa obchodného zákonníka. Takéto konanie môže privodiť ujmu alebo škodu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Každé konanie, ktoré vykazuje takéto znaky je nekalosúťažným konaním.

Ak je naplnená niektorá zo zvláštnych skutkových podstát (§ 45 a nasl. Obchodného zákonníka), potom má protiprávne konanie zároveň aj znaky generálnej klauzuly, ale ak sa vyskytne konanie, ktoré nenapĺňa znaky niektorej z osobitne upravených skutkových podstát, aj napriek tomu môže ísť o nekalú súťaž, ak nesie znaky všeobecnej (generálnej) skutkovej podstaty. Základným predpokladom posúdenia

konania ako nekalosúťažného je, že musí ísť o konanie v hospodárskej súťaži, ďalej musí ísť o konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže (pričom nezáleží na tom, či konajúci subjekt o tom vedel, pretože ide o objektívny predpoklad) a musí ísť o protiprávne konanie.⁵

Podľa § 45 a nasl. Obchodného zákonníka poznáme skutkové podstaty nekalej súťaže:

- klamlivá reklama – je upravená zákonom o reklame⁶. O klamlivú reklamu ide, ak takáto reklama uvádza alebo môže viesť do omylu adresátov, ktorým je určená a ak osoba, ktorá reklamu robí má úmysel získať výhodnejšie postavenie oproti iným.⁷ Pri naplnení skutkovej podstaty sa nevyžaduje úmysel dosiahnutia klamlivého pôsobenia, ide tu o objektívnu zodpovednosť.

- klamlivé označenie tovaru a služieb – ide o mylné a klamlivé označenie tovaru alebo služieb, za účelom zmiatť alebo privodiť ujmu súťažiteľovi alebo spotrebiteľovi, že tovar alebo služba pochádzajú z určitého štátu, oblasti, od výrobcu a majú charakteristické znaky.⁸ Takto zameniteľné označenie obsahuje prvok klamlivosti. Na druhej strane každé klamlivé označenie nemusí viesť k zameniteľnosti. Aplikuje sa tu objektívna zodpovednosť.

- vyvolávanie nebezpečenstva zámény – predstavuje nekalé spôsoby, ktoré môžu vyvolať zámenu s iným podnikateľským subjektom alebo súťažiteľom, jeho obchodným menom alebo výrobkami a tovarom.⁹ Takéto konanie je spôsobilé vyvolať nebezpečenstvo zámény a preto tu platí objektívna zodpovednosť.

- parazitovanie na povesti podniku, výrobkov alebo služieb iného súťažiteľa – ide o zneužívanie dobrého mena podniku súťažiteľa, jeho výsledkov výroby s cieľom

⁵ Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Obo 138/2000

⁶ Zákon č. 147/2011 Z. z. o reklame

⁷ § 45 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

⁸ § 46 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

⁹ § 47 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

dosiahnutia lepšieho postavenia alebo prospechu voči súťažiteľovi, ktorý by iným spôsobom nebol získaný.¹⁰ Pri takomto konaní ide o subjektívnu zodpovednosť.

- podplácanie – je konanie, ktorým sa súťažiteľ osobe, ktorá je členom štatutárneho orgánu alebo iného orgánu iného súťažiteľa alebo je v pracovnom alebo inom obdobnom pomere k inému súťažiteľovi, priamo alebo nepriamo ponúkne, sľúbí alebo poskytne akýkoľvek prospech za tým účelom, aby jej nekalým postupom docielil na úkor iných súťažiteľov pre seba alebo iného súťažiteľa prednosť alebo inú neoprávnenú výhodu v súťaži alebo priamo alebo nepriamo žiada, dá si sľúbiť alebo prijme za rovnakým účelom akýkoľvek prospech.¹¹ Podplácanie môže byť aktívne alebo pasívne. Pri aktívnom podplácaní ide o podplácanie ponukou, sľubom alebo ponúkaným prospechom. Nevyžaduje sa ani ich prijatie. K pasívnemu podplácaniu dochádza aj výslovne aj mlčky.

- zľahčovanie – je konanie, ktorým súťažiteľ (zľahčujúci subjekt) rozširuje nepravdivé údaje o inom súťažiteľovi (zľahčovaný subjekt) s tým, aby mu privodil ujmu.¹²

- porušenie obchodného tajomstva – je konanie, ktorým konajúci inej osobe neoprávnene oznámi, sprístupní, pre seba alebo iného využije obchodné tajomstvo, ktoré sa môže využiť v súťaži a o ktorom sa dozvedel.¹³ Súťažiteľ, ktorý vlastní daný podnik, na ktorý sa vzťahuje obchodné tajomstvo, má právo s týmto tajomstvom nakladať podľa svojho uváženia, môže dať povolenie, za akých podmienok môže byť využívané.

- ohrozovanie zdravia a životného prostredia – je konanie, ktorým súťažiteľ skresľuje podmienky hospodárskej súťaže tým, že prevádzkuje výrobu, uvádza na trh výrobky alebo uskutočňuje výkony ohrozujúce záujmy ochrany zdravia alebo životného prostredia chránené zákonom, aby ak získal pre seba alebo pre iného prospech na úkor iných súťažiteľov alebo spotrebiteľov.¹⁴

¹⁰ § 48 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

¹¹ § 49 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

¹² § 50 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

¹³ § 51 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

¹⁴ § 52 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

1.3. Súťažiteľ a spotrebiteľ

1.3.1. Súťažiteľ

Obchodný zákonník definuje súťažiteľa¹⁵ nasledovne: „fyzické i právnické osoby, ktoré sa zúčastňujú na hospodárskej súťaži, aj keď nie sú podnikateľmi, majú právo slobodne rozvíjať svoju súťažnú činnosť v záujme dosiahnutia hospodárskeho prospechu a združovať sa na výkon tejto činnosti; sú však povinné pritom dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže a nesmú účasť na súťaži zneužívať.

Vo všeobecnosti je týmto pojmom označený subjekt, ktorý sa zúčastňuje hospodárskej súťaže. Hore citované ustanovenie označuje týmto názvom každú osobu, ktorá sa podieľa na hospodárskej súťaži, pričom neskúma, či ide o podnikateľa alebo nepodnikateľa. Súťažiteľom môže byť aj umelec, profesijná komora, rôzne charitatívne organizácie, verejnoprávne spoločnosť alebo aj štát ak majú záujem zúčastniť sa hospodárskej súťaže. Súťažiteľmi sú nielen priami konkurenti, ale môžu nimi byť.¹⁶

Rozhodnutím Vrchného súdu v Prahe¹⁷ je súťažiteľom každá osoba, aj keď vykonáva svoju činnosť neoprávnene v rámci neoprávneného podnikania. Takýto súťažiteľ má rovnaké povinnosti ako ostatní súťažitelia. Pokiaľ ide o ochranu pred nekalým súťažením, tá by mu nemala byť priznaná, nakoľko jeho činnosť nie je legálna, keďže ostatní súťažitelia podnikajú oprávnene.

Ochrana zahraničných osôb, ktorí sú definovaní ako súťažitelia je zabezpečená podľa § 43 ods. 2 Obchodného zákonníka: „sú slovenským osobám, pokiaľ ide o

¹⁵ § 41 zákona č. 513/1991 Z. z. Obchodný zákonník

¹⁶ Rozsudok Vrchného súdu v Prahe zo dňa 19. 4. 1995, sp. zn. 3 Cmo328/94, v ktorom sa uvádza: „Hospodársku súťaž nie je možné zúžiť len na súperenie priamo si konkurujúcich výrobcov či poskytovateľov služieb pravidelne ponúkajúcich... rovnaké alebo podobné výrobky alebo služby. Je nerozhodné, či žalovaná je podnikateľkou v inom odbore ako žalovaný“. Příkladom môže byť reklamná kampaň obchodníka s bicyklami, ktorý sa snaží upútať pozornosť na svoje tovary reklamným sloganom: „Namiesto trávenia voľného času s vašimi deťmi pred televíziou, kúpte celej rodine naše bicykle, prospejete tým vášmu zdraviu i rodinnej pohode!“ Týmto sa dostáva do súťažného vzťahu s predajcami televízorov.

¹⁷ Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe 3 Cmo 703/94 zo dňa 7. 2. 1996: „Súťažiteľom je aj ten, kto podniká nedovolené (nemá k tomu dostatočné oprávnenie), predáva výrobky bez toho, že by prešli schvaľovacím konaním, hoci je to predpokladom k možnosti ich uvedenie na trh. Rozhodný je tu reálny stav, t. j. že sa (i keď nedovolené) hospodárskej súťaže zúčastňujú.“

ochranu proti nekalej súťaži, postavené na roveň zahraničné osoby, ktoré v Slovenskej republike podnikajú podľa Obchodného zákonníka. Inak sa môžu zahraničné osoby domáhať ochrany podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov a ak ich niet, tak na základe vzájomnosti.“

Súťažiteľmi sú aj osoby slobodných povolání, ktorých hospodárska činnosť je len príležitostná.

Obchodný zákonník priznáva túto ochranu v rovnakom rozsahu pre slovenské osoby a aj zahraničné osoby, ak ich miestom podnikania je Slovenská republika a svoju podnikateľskú činnosť uskutočňujú na základe ustanovení Obchodného zákonníka. Zahraničná osoba je oprávnená podnikáť na území Slovenskej republiky odo dňa zápisu zahraničnej osoby alebo jej organizačnej zložky do Obchodného registra. Tento dátum je považovaný za dátum vzniku.

Fyzická osoba, ktorej bydlisko je niektorom členskom štáte Európskej únie alebo v členskom štáte Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, musí byť taktiež zapísaná do Obchodného registra, ak podniká na území Slovenskej republiky.

Všetky ostatné zahraničné osoby, ktoré neuskutočňujú svoju podnikateľskú činnosť na území Slovenskej republiky podľa ustanovení Obchodného zákonníka, sa nemôžu domáhať právnej ochrany podľa Obchodného zákonníka. Napriek tomu sú oprávnené nároky zahraničných osôb uskutočňujúcich svoju podnikateľskú činnosť na území Slovenskej republiky chránené medzinárodnou zmluvou, ktorou je Parížsky dohovor na ochranu práv priemyselného vlastníctva.¹⁸

¹⁸ Vyhláška ministra zahraničných vecí z 13. januára 1975, č. 64/1975 Zb., 23 s., [cit. 2012-2-17].

Dostupné na WWW:

<http://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/legislativa/medzinarodne_dohody/pravo_7564.pdf>

1.3.2 Spotrebiteľ

Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 z. z. o priestupkoch v znení neskorších predpisov definuje spotrebiteľa nasledovne: „*spotrebiteľom je fyzická alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo predáva služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti.*“

Obchodný zákonník definíciu spotrebiteľa neobsahuje. Občiansky zákonník definuje spotrebiteľa: „*spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.*“

Smernica č. 2005/209/ES o nekalých obchodných praktikách definuje spotrebiteľa nasledovne: „*akákoľvek fyzická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce mimo rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti.*“

V prípade hospodárskej súťaže a v jej rámci aj nekalej súťaže je spotrebiteľ vnímaný ako osoba, ktorá by mala byť chránená. Uplatňuje sa tu princíp ochrany slabšieho. Na druhej strane spotrebiteľom nie je akákoľvek osoba, je ním len fyzická osoba, ktorá obstaráva tovary alebo služby za iným ako podnikateľským účelom.

Európsky súdny dvor sa výstižne zameriava na ochranný účel ustanovenia, ktoré má interpretovať, a týmto spôsobom spravidla odvodzuje „úzke poňatie“ pojmu spotrebiteľ, pod ktorý subsumuje účasť na trhu len pre súkromné účely.¹⁹

Taktiež sa prikláňa vo svojich rozhodnutiach zároveň k tomu, aby sa spotrebiteľ neponímal v stále „rovnakej“ kvalite úsudku priemerne informovaného, pozorného a chápaného priemerného spotrebiteľa. Presadzuje sa názor, že tak, ako je potrebné

¹⁹PATAKYOVÁ, M. Občiansko – právna ochrana spotrebiteľa [online] [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: < http://www.kbdesign.sk/cla/eu_pravo_na_slovensku/original/18%20OchrSpotrebPJK.htm >

rozlišovať v osobe (statuse) spotrebiteľa, tak je potrebné odlišovať aj rozdielne vzory spotrebiteľov.²⁰

1.4. Právna ochrana proti nekalej súťaži

Každý podnikateľský subjekt, ktorý je ohrozený nekalosúťažným konaním, má právo na právnu ochranu. Obchodný zákonník ustanovuje, že ak práva jednotlivých podnikateľských subjektov sú nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, majú právo sa domáhať, aby sa porušiteľ takéhoto konania zdržal a následne odstránil vzniknutý stav. Majú právo požadovať náhradu škody, či už v peňažnej alebo nepeňažnej forme. Takejto náhrady sa môže domáhať aj právnická osoba, ktorá zastupuje súťažiteľa alebo spotrebiteľa. V prípade, ak sa už začalo alebo právoplatne skončilo súdne konanie v spore o zdržanie sa konania alebo o odstránenie stavu, ďalšie žaloby už nie sú prípustné. Právoplatné rozsudky sú však účinné aj pre ďalších oprávnených. Verejnosť môže byť z takýchto pojednávaní vylúčená, ak by mohlo dôjsť k ohrozeniu obchodného tajomstva alebo verejného záujmu.

Ochrana proti nekalej súťaži je upravená zákonom č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže. Tento zákon upravuje formy nedovoleného obmedzovania súťaže, zneužívanie dominantného postavenia a koncentráciu. Zároveň aj určitá forma štátnej pomoci za účelom zvýhodňovania podnikateľských subjektov je zakázaná. Poskytovanie štátnej pomoci upravuje zákon č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Nedovolené obmedzovanie súťaže predstavuje rôzne dohody medzi podnikateľmi, v ktorých sa zaväzujú:

- k priamemu alebo nepriamemu určovaniu cien tovaru alebo iných obchodných podmienok,

²⁰ PATAKYOVÁ, M. Občiansko – právna ochrana spotrebiteľa [online] [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: < http://www.kbdesign.sk/cla/eu_pravo_na_slovensku/original/18%20OchrSpotrebPJK.htm >

- k obmedzovaniu alebo kontrole výroby, odbytu, technického rozvoja alebo investícií,

- k rozdeleniu trhu,

- k nerovnakému zaobchádzaniu voči iným podnikateľským subjektom, k zvýhodňovaniu alebo znevýhodňovaniu iných podnikateľských subjektov pri rovnakom plnení,

- k uzatváraniu takých zmlúv, v ktorých sa druhá strana zaviazuje k záväzkom, ktoré nesúvisia s predmetom zmluvy,

- ku koordinovanému správaniu v procese verejného obstarávania.

Za zneužívanie dominantného postavenia sa považujú podobné alebo rovnaké prvky ako sú uvedené pri obmedzovaní súťaže.

Koncentráciou sa rozumie spojenie dvoch alebo viacerých samostatných podnikateľských subjektov a získavanie alebo pokus o získanie priamej alebo nepriamej kontroly nad podnikom iného podnikateľa alebo jeho časťou.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky má za úlohu chrániť hospodársku súťaž pred jej obmedzovaním. Je oprávnený konať proti súťažiteľom a tiež proti orgánom štátnej správy a orgánom samosprávy v týchto prípadoch:

- ak súťažiteľ zneužíva svoje dominantné postavenie na trhu,

- ak súťažitelia medzi sebou uzatvoria dohodu, ktorá obmedzuje súťaž,

- ak má podozrenie na spájanie sa súťažiteľov,

- ak orgány štátnej správy alebo samosprávy zneužívajú svoje postavenie.

2. NEKALÁ SÚŤAŽ V EURÓPSKOM SPOLOČENSTVE A JEJ PRÁVNA ÚPRAVA

2.1. Európske právo proti nekalej súťaži

Slovenská republika sa stala 1.5.2004 riadnym členom Európskej únie. Tento vstup si vyžadoval podľa článku 10²¹ Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, postupnú harmonizáciu nášho práva s právom komunitárnym. Preto je právo Európskej únie nadradené právu akéhokoľvek členského štátu.

Európska únia v rámci súťažnej politiky presadzuje tieto zásady ako uvádza Fodorová²² :

- garancia jednotnosti vnútorného trhu, zabránenie monopolizácie trhov ako výsledku reštriktívnych dohôd a koncentrácií medzi podnikateľmi, zabránenie zneužívania dominantného postavenia, zabránenie poskytovania štátnej pomoci, ktorá obmedzuje súťaž,

- podpora ekonomickej efektívnosti vytvorením prostredia priaznivého pre inovácie a technický pokrok,

- ochrana záujmov spotrebiteľov formou zabezpečenia im možnosti kúpy tovarov a služieb za najvýhodnejších podmienok.

Voľná hospodárska súťaž a jednotný trh patria k základným cieľom Európskej únie. Pravidlá pre hospodársku súťaž upravuje Zmluva o fungovaní Európskej únie

²¹ „Členské štáty prijímú všetky potrebné opatrenia všeobecnej a osobitnej povahy, aby zabezpečili plnenie záväzkov vyplývajúcich z tejto zmluvy alebo z opatrení prijatých orgánmi Spoločenstva. Členské štáty uľahčia dosiahnutie úloh Spoločenstva. Členské štáty neprijímú žiadne opatrenia, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov tejto zmluvy.“ Zmluva o založení Európskeho spoločenstva. [online] [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: < http://www.upsvar-ke.sk/projekty/zmluva_ES_112stran.pdf>

²² Fodorová, K., Dopady vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie na podnikateľskú sféru. 19s., s. 2 [online] [cit. 2012-2-19]. Dostupné na WWW: < <http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=fodorová%20dopady%20vstupu%20slovenskej&source=web&c d=1&sqi=2&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2F195.49.188>>

v hlave VII²³. V primárnom práve Európskej únie nie je uvedená priama úprava nekalej súťaže. V článkoch 34 – 36 je uvedený:

- množstevné obmedzenia dovozu a všetky opatrenia s rovnocenným účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané,

- množstevné obmedzenia vývozu a všetky opatrenia s rovnakým účinkom sú medzi členskými štátmi zakázané,

- ustanovenia článkov 34 a 35 nevyklúčujú zákazy alebo obmedzenia dovozu, vývozu alebo tranzitu tovaru odôvodnené princípmi verejnej morálky, verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou, ochranou zdravia a života ľudí a zvierat, ochranou rastlín, ochranou národného kultúrneho bohatstva, ktoré má umeleckú, historickú alebo archeologickú hodnotu, alebo ochranou prostriedkami svojoľnej diskriminácie alebo skrytého obmedzovania obchodu medzi členskými štátmi.

Je zrejmé, že problematika nekalej súťaže nie je presne pomenovaná a preto konkrétne úpravy vyplývajú z rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie. Známe sú rozhodnutia „Dassonville“²⁴ alebo „Cassis de Dijon“²⁵. V tomto druhom prípade Súdny dvor aplikoval „dassonville“, ale prijal aj ďalšie opatrenia:

1. princíp Cassis – opatrenie nemusí byť v rozpore s článkom 34, ak je nutné k ochrane určitých požiadaviek členských štátov
2. princíp Cassis – bez riadneho dôvodu nesmie byť bránené tomu, aby tovar, ktorý je vyrobený a predávaný v jednom štáte mohol byť uvedený na trh iného štátu.

²³Úradný vestník Európskej únie: Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. 2012. 154 s. s. 47. [online] [cit. 2012-2-19]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:sk:PDF>>

²⁴Spoločnosť Dassonville dovážala do Belgicka škótsku whisky, ktorú získava vo Francúzsku. Dassonville však nemala príslušný certifikát a preto bola trestne stíhaná. Spoločnosť však namietala, že požiadavka certifikátu je kvantitatívne obmedzenie podľa článku 34 Zmluvy o založení EÚ. . [online] [cit. 2012-2-22]. Dostupné na WWW: <<http://rozhodnutia.blogspot.com/2012/01/dassonville-874.html>>

²⁵Nemecko zaviedlo kritérium pre likéry, a to minimálny obsah alkoholu 25 %. Zatiaľ čo nemecké likéry toto pravidlo spĺňajú, francúzsky likér (konkrétne likér Cassis de Dijon) túto požiadavku nespĺňa. Nemci tak prakticky vylúčili francúzov z vlastného trhu. [online] [cit. 2012-2-22]. Dostupné na WWW: <<http://rozhodnutia.blogspot.com/2012/01/cassis-de-dijon.html>>

Právo nekalej súťaže upravuje sekundárne právo Európskej únie vo svojich smerniciach. Smernice sú dokumenty, ktoré zaväzujú členské štáty harmonizovať svoje vnútroštátne právo v súlade s cieľmi uvedeným v smerniciach, v rámci vopred určenej lehoty. Ak táto podmienka nie je splnená zo strany členského štátu, môže sa dotknutá osoba, jednotlivец, po splnení všetkých podmienok domáhať svojich práv na účet štátu, ktoré by mu takto aplikovaná smernica umožňovala.

V právnych úpravách nekalej súťaže niektorých európskych štátov sa vychádza z princípu pôvodu. Tento princíp hovorí o tom, že podnikateľský subjekt, ktorý pôsobí na území členského štátu, ale pochádza z iného členského štátu, využíva právo krajiny, z ktorej pochádza – právo krajiny pôvodu. Vo všeobecnosti povedané, ak podnikateľský subjekt spĺňa všetky podmienky, ktoré sú stanovené na podnikanie v jeho domovskej krajine, za takých istých podmienok môže vstúpiť na trh iného členského štátu.

2.2. Článok 81 Zmluvy o založení Európskej únie

Zákon o hospodárskej súťaži je veľmi dôležitý pre celé Európske spoločenstvo. Táto oblasť politiky spoločenstva zahŕňa uzatváranie protisúťažných dohôd medzi podnikmi, zneužívanie dominantného postavenia a fúzií.

Na vytvorenie systému, ktorý zabezpečí nerušenú hospodársku súťaž na spoločnom trhu, sa musia články 81 a 82 Zmluvy uplatňovať v spoločenstve účinne a jednotne. Nariadenie Rady č. 17 zo 6. februára 1962, prvé vykonávacie nariadenie k článkom 81 a 82 Zmluvy, umožnilo rozvoj politiky hospodárskej súťaže spoločenstva, čo prispelo k šíreniu súťažnej kultúry v rámci spoločenstva. Na základe skúseností by sa však toto nariadenie malo nahradiť právnymi predpismi, ktoré budú reagovať na problémy zjednoteného trhu a na budúce rozšírenie spoločenstva.²⁶

²⁶ Úradný vestník Európskej únie L001, 04/01/2003 S. 0001 – 0025. [online] [cit. 2012-2-22]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003R0001:SK:HTML>>

Článok 81 je hlavným nástrojom pre kontrolu protisúťažných dohôd. Takáto dohoda môže byť horizontálna medzi podnikmi na rovnakej úrovni výrobného cyklu. Vertikálne dohody sú také, ktoré vznikajú medzi podnikmi na rôznych úrovniach distribučného cyklu.

Dohody medzi spoločnosťami alebo podnikmi, ktoré vedú k jasnému obmedzeniu hospodárskej súťaže, sú zakázané. V skutočnosti sú automaticky neplatné, takže bežné pravidlo „dohody sa musia rešpektovať“ neplatí. Európska komisia alebo vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž môže prikázať spoločnostiam ukončiť takéto nezákonné dohody a udeliť spoločnostiam pokuty za to, že ich uzatvorili. To platí aj pre dohody, ktoré nemajú písomnú formu, ako aj pre dohodnuté praktiky.²⁷

Medzi príklady patria dohody, ktoré:

- stanovujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky;
- obmedzujú výrobu, trhy, technický rozvoj alebo investície;
- rozdeľujú trhy alebo zdroje dodávok medzi konkurentmi,
- uplatňujú diskriminačné podmienky v prípade spoločností, ktoré nie sú zmluvnými stranami dohody, čím im spôsobujú konkurenčnú nevýhodu.²⁸

Niektoré obmedzujúce dohody medzi spoločnosťami sú však dovolené, keďže môžu podporiť hospodársku súťaž, napr. podporou technického pokroku alebo zlepšením distribúcie. Dohoda, ktorá spĺňa všetky nasledujúce podmienky, je povolená²⁹:

- zlepšuje výrobu alebo distribúciu tovarov, alebo podporuje technický alebo hospodársky pokrok;
- poskytuje spotrebiteľom spravodlivý podiel na výslednom výnose;

²⁷ Európska komisia. Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ. s. 6

²⁸ Európska komisia. Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ. s. 6

²⁹ Európska komisia. Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ. s. 7

- obmedzenie hospodárskej súťaže musí byť nevyhnutné na dosiahnutie dvoch vyššie uvedených bodov;

- nesmie vylučovať hospodársku súťaž v prípade podstatného podielu výrobkov alebo služieb.

Na tomto základe Európska komisia prijala tzv. nariadenia o skupinovej výnimke, ktoré podrobne vysvetľujú podmienky, ktoré musia splniť niektoré kategórie dohôd. Obmedzujúce dohody, ktoré spĺňajú podmienky nariadenia o skupinovej výnimke, sú povolené podľa článku 81. Súčasné nariadenia o skupinovej výnimke sa týkajú hlavne dohôd o výskume a vývoji, dohôd o špecializovaní a dohôd o transfere technológií, ako aj distribučných dohôd, a to všeobecne i konkrétne v automobilovom sektore. Ďalej je pripravených niekoľko nariadení o skupinovej výnimke, ktoré sa týkajú konkrétnych sektorov (poisťovníctvo, doprava). Európska komisia vydala aj príručku o tom, ako bude uplatňovať uvedené podmienky, aby pomohla spoločnostiam rozlišovať medzi dohodami, ktoré sú, resp. nie sú zlučiteľné s právnymi predpismi v oblasti hospodárskej súťaže. Usmernenie Komisie o posúdení horizontálnych dohôd (hlavne medzi konkurentmi) a vertikálnych dohôd (medzi ktoré patria distribučné dohody) je typickým príkladom. Toto usmernenie sa zaoberá tým, ako najbežnejšie typy dohôd ovplyvňujú hospodársku súťaž a používa príklady objasňujúce, ako by sa Komisia dívala na takéto dohody.³⁰

Na spoločnom trhu Európskej únie sú zakázané všetky dohody medzi podnikmi, ktoré by mohli ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi únie. Tieto dohody taktiež nesmú na trhu súťaž obmedziť, zabrániť jej alebo ju narúšať. Tiež nemajú dovolené určovať ceny alebo iné obchodné podmienky, kontrolovať, obmedzovať výrobu, trh, zásobovanie, investície a iné.

Zákon o hospodárskej súťaži je dôležitou súčasťou komunitárneho práva. Jeho úloha je však sporná. Množstvo rôznych cieľov môže byť dosiahnutých politikou hospodárskej súťaže, pričom nie všetky sú navzájom kompatibilné.

³⁰ Európska komisia. *Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ*. s. 7

Jedným z cieľov je zvýšiť efektívnosť, v zmysle maximalizácie blahobytu spotrebiteľov a dosiahnutia optimálnej alokácie zdrojov. Tradičná ekonomická teória ukazuje, že tovary a služby sú vyrábané najefektívnejšie tam, kde existuje dokonalá konkurencia alebo fungujúca konkurencia. Vo všeobecnosti platí, že určité typy zmlúv môžu mať škodlivý vplyv na efektívnosť trhu. Napríklad, horizontálna dohoda medzi hlavnými producentmi stavebného materiálu na zafixovanie predajných cien povedie k vyšším cenám za stavebný materiál a zároveň zníži jeho výrobu. Tieto podmienky sú odlišné od bežnej konkurencie.

Efektívnosť nie je jediným cieľom politiky hospodárskej súťaže. Ďalším cieľom je ochrana spotrebiteľov a malých podnikateľov pred veľkým zhlukom ekonomickej sily, či už v podobe monopolnej dominancie jedného podniku alebo na základe dohôd, ktorými súperiace podniky koordinujú všetky svoje aktivity akoby boli jedným celkom.

Tretím cieľom práva hospodárskej súťaže je vytvorenie jednotného európskeho trhu a jeho ochrana pred činnosťou súkromných podnikov. Komunitárne právo zakazuje tarify, kvóty a podobné obmedzenia, ktoré môžu brániť dosiahnutiu takéhoto cieľa.³¹

Pravidlo de minimis upravuje, že dohoda nie je posudzovaná podľa článku 81, ak nemá podstatný vplyv na hospodársku súťaž alebo na medzištátny obchod. Táto zásada bola vložená do článku na základe odporúčaní komisie. Komisia taktiež nezačne konanie v prípadoch uvedených v odporúčaní a tiež neuloží pokuty, ak strany predpokladajú, že sa toto odporúčanie vzťahuje na ich dohodu.

Kritériom je, že dohody medzi podnikmi významne neobmedzujú hospodársku súťaž, pokiaľ celkový trhový podiel strán dohody nepresiahne 10 % na trhoch, kde tieto strany sú alebo sa stanú konkurentmi. Hodnota 15 % je relevantná pre prípady, v ktorých strany dohody nie sú konkurentmi na relevantných trhoch. V prípadoch, kedy je obtiažne klasifikovať dohodu, uplatňuje sa prahová hranica 10 %. V prípadoch vertikálnej dohody medzi konkurentmi a nekonkurentmi je hranica znížená na 5 %. Individuálni dodávatelia a distribútori s trhovým podielom nepresahujúcim 5 %, nie sú považovaní za významných prispievateľov k vytvoreniu efektu uzatvorenia trhu. Takýto efekt nenastane, ak paralelné siete dohôd majúce podobný efekt pokrývajú menej než 30

³¹ CRAIG, P., De BÚRCA, G.: *EU Law – Text, cases and materials*. s. 950

% príslušného trhu. Odporúčanie Komisie obsahuje ďalšie obmedzenie, v ktorom sa stanovuje, že dohody neobmedzujúce hospodársku súťaž, kde vyššie uvedená hranica nie je prekročená o viac než 2 % v dvoch rokoch.³²

Tieto benefity sú vylúčené, ak dohoda obsahuje závažné obmedzenia. Dohody medzi konkurentmi nesmú obsahovať obmedzenia ako je predajná cena, obmedzenie výroby alebo rozdelenie trhu a zákazníkov. Dohody medzi nekonkurentmi nesmú obsahovať obmedzenia minimálnej ceny pre ďalší predaj alebo oblasť, v ktorom predajca je oprávnený predávať tovar.

Súdy Európskeho spoločenstva prikladajú článku 81 veľký význam so zameraním sa na ciele na zvýšenie efektivity trhu a jeho ochranu pred jednotlivými súkromnými subjektmi. Boli preto stanovené kľúčové koncepty, ako sú dohody a zosúladené postupy.

Výklad článku 81 je výrazne ovplyvnený ekonomickou analýzou. Európsky súdny dvor trvá na tom, že niektoré dohody môžu byť odsúdené len preto, že existuje dôkaz ich existencie. Stanú sa ilegálnymi sami o sebe. Horizontálne rozdelenie trhu, horizontálne stanovenie cien a bojkoty sú klasickými príkladmi. Vo vzťahu k mnohým iným dohodám, trhová analýza určí, či sa nachádzajú v medziach tohto článku. Súdy prvého stupňa a Komisia sú menej ochotní akceptovať dohodu, ktorá obsahuje prokonkurenčné a antikonkurenčné dopady.

Porota nie je jednotná v pohľade na výklad článku 81. Tento problém bol nastolený nad delegovaním právomocí článku 81 na národné súdy a národné úrady zaoberajúce sa hospodárskou súťažou.

Dosah práva hospodárskej súťaže nie je len problémom súdov samotných. Zákonodarca zasiahol cez opatrenia akými je napríklad nariadenie o fúziách. Samotná Komisia riadi rozvoj rôznymi spôsobmi, cez nariadenie o skupinovej výnimke, kontrolu fúzií, zvýšenou pozornosťou venovanou hospodárskej súťaži vo verejnom sektore a reformou kontrolných mechanizmov.³³

³² CRAIG, P., De BÚRCA, G.: *EU Law – Text, cases and materials*. s. 976

³³ CRAIG, P., De BÚRCA, G.: *EU Law – Text, cases and materials*. s. 977 - 1003

2.3. Článok 82 Zmluvy o založení Európskej únie

Podstatou článku 82 je kontrola sily trhu, či už ide o jednotlivý podnik alebo, za určitých podmienok, o skupinu podnikov. Článok 82 však nebráni trhovej sile ako takej. Ale zakazuje zneužívanie trhovej sily. Podniky sú vyzývané ku konkurencii s najefektívnejšími hráčmi trhu. Preto by bolo zvláštne, ak by bol práve víťaz legálne potrestaný, pretože je jednoducho úspešnejší než jeho konkurenti.

Tento článok zakazuje zneužívať dominantné postavenie a uplatňuje sa za týchto podmienok³⁴:

- spoločnosť má dominantné postavenie, pri zohľadnení jej podielu na trhu a iných faktorov, a to či existujú dôveryhodní konkurenti, či spoločnosť má svoju vlastnú distribučnú sieť a či spoločnosť má výhodný prístup k surovinám; všetko sú to faktory, ktoré umožňujú spoločnosti vyhnúť sa obvyklej hospodárskej súťaži;

- spoločnosť dominuje na európskom trhu alebo na jeho „podstatnej časti“;

- spoločnosť zneužíva svoje postavenie, napr. účtovaním príliš vysokých cien zákazníkom, účtovaním neprimerane nízkych cien, ktoré boli stanovené s cieľom vytlačiť konkurentov z trhu alebo zamedziť vstup nováčikov na trh alebo poskytnúť niektorým zákazníkom diskriminačné výhody.

Európska komisia alebo vnútroštátny orgán pre hospodársku súťaž môžu zakázať zneužívanie dominantného postavenia a udeliť pokutu spoločnosti porušujúcej predpisy.³⁵

Akékoľvek zneužívanie dominantného postavenia na spoločnom trhu či jeho podstatnej časti jedným alebo viacerými podnikateľmi sa zakazuje ako nezlučiteľné so spoločným trhom, ak sa tým ovplyvní obchod medzi členskými štátmi. Takéto zneužívanie môže zahŕňať najmä:

³⁴ Európska komisia. *Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ*. s. 7

³⁵ Európska komisia. *Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ*. s. 7

- priame alebo nepriame vynucovanie neprimeraných nákupných alebo predajných cien alebo iných obchodných podmienok,
- obmedzovanie výroby, odbytu alebo technického rozvoja na úkor spotrebiteľov,
- uplatňovanie nerovnakých podmienok voči obchodným partnerom pri rovnakých plneniach, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú,
- podmieňovanie uzatvárania zmlúv prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.

V článku 82 existuje množstvo stupňov. Je však nevyhnutné:

- vymedziť relevantný trh, pretože ten je predpokladom pre určenie, či firma je v dominantnom postavení,
- rozhodnúť, či firma je dominantná v rámci trhu,
- určiť či zneužíva svoje dominantné postavenie,
- zistiť, či existuje primeraná obrana.

Môžu existovať rozdielne názory napríklad na povahu trhu produktov v konkrétnom prípade, či určité správanie dominantnej firmy by malo byť vždy považované za urážlivé. Veľký dôraz sa kladie na tento článok predovšetkým v tom, či je prvotná snaha chrániť konkurentov alebo spotrebiteľov.

Komisia preskúmala článok 82. Vytvorilo sa viac komentárov než aký je účel poskytovaný týmto článkom a do akej miery by mal byť založený na právnom základe alebo ekonomických úžitkoch.

Presadzovanie článku 82 je v súčasnosti predmetom reformovaného režimu.

Všeobecne je uznané, že článok 82 je pre presadzovaný na ochranu spotrebiteľov než jednotlivých konkurentov a že vyžaduje ochranu súťažného procesu od uzatvorenia

dohody alebo zmluvy. To však podľa tohto článku predstavuje zložité problémy týkajúce sa definovania trhu a stanovenia dominantného postavenia a významu zneužívania.

Hranice špeciálnej zodpovednosti pripadajúce na dominantnú firmu nie sú z právneho hľadiska jasné a preto je zložité pre dominantný podnik určiť čo je dovolené a čo je zakázané.³⁶

2.4. Smernica o o klamlivej a porovnávacjej reklame

Smernica Európskeho parlamentu a Rady Európy vznikla pod číslom 2006/114/ES 12. Decembra 2006 ako smernica o klamlivej a porovnávacjej reklame. Táto smernica nahradila pôvodnú smernicu č. 84/450/EHS, ktorá bola doplnená smernicou 97/55/ES o porovnávacjej reklame³⁷. Úprava smernica v sebe zakomponovala všetky zmeny, doplnila pôvodnú smernica a tak sa stala prehľadnejšou.

V slovenskom právnom poriadku prebehla harmonizácia tejto smernice. Určité znaky boli implementované priamo, iné nepriamo. Porovnávaciu reklamu náš Zákon o reklame definuje ako reklamu „ktorá priamo alebo nepriamo označuje iného súťažiteľa alebo jeho produkty“³⁸ s výpočtom kritérií zhodných so smernicou, avšak smernica ju generálne definuje inak: „Porovnávacía reklama, pokiaľ ide o porovnávanie, je povolená, ak sú splnené tieto podmienky...“.

Pozornosť je venovaná podmienkam dohľadu nad dodržiavaním cieľov smernice. Dáva voľnú ruku štátom, aby si sami rozhodli, či možné protiprávne konanie bude napadnuteľné na súde alebo bude ochraňované správnymi orgánmi. V slovenskom právnom poriadku je umožnená kombinácia týchto možností a teda, napadnutie konania

³⁶ CRAIG, P., De BÚRCA, G.: *EU Law – Text, cases and materials*. s. 1005 . 1041

³⁷ Smernica Rady 84/450/EHS z 10. septembra 1984 o klamlivej a porovnávacjej reklame bola podstatným spôsobom opakovane zmenená a doplnená. V záujme jasnosti a prehľadnosti by sa mala táto smernica kodifikovať.

³⁸ Zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov

a súde v prípade nekalosúťažného konania a verejnoprávnej ochrany práv podľa zákona o reklame.

Je tiež umožnené zahrnúť dobrovoľnú kontrolu správnymi orgánmi. Usmernenie určuje právomoci výkonu dôkazov a umožňuje členským štátom zabezpečiť rozsiahlejšiu ochranu obchodníkov a súťažiteľov, len ak ide o klamlivú reklamu. V prípade porovnávacej reklamy to neplatí.

Harmonizácia našej právnej úpravy dostatočne pokrýva hlavné ciele tejto smernice a národná právna úprava umožňuje dotknutým subjektom európsku ochranu ich práv.³⁹

2.5. Smernica o nekalých obchodných praktikách

Smernica Európskeho parlamentu a Rady Európy vznikla pod číslom 2005/29/ES 11. mája 2005 ako smernica o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu. Touto smernicou sa mení a dopĺňa smernica Rady Európy 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („Smernica o nekalých obchodných praktikách“).⁴⁰

Táto smernica poukazuje na trhové problémy, ktorú sú spôsobované neseříznosťou obchodníkov a jej primárnym cieľom je poskytnúť vyššiu ochranu spotrebiteľom. Slovenský právny poriadok implementoval túto smernicu v zákone o ochrane spotrebiteľa. Obsah článkov 5 až 10 bol prebratý s minimálnymi zmenami. Zákon však musel obsahovať prílohu č. 1 zo Smernice. Táto smernica tvorí prílohu č. 1 zákona.

³⁹ Právne prostriedky ochrany proti nekalej súťaži. [online] [cit. 2012-2-27]. Dostupné na WWW: <<http://www.nekalasutaz.sk/index.php/pravne-prostriedky-ochrany-proti-nekalej-sutazi>>

⁴⁰ Európska komisia: Smernica o nekalých obchodných praktikách – Nové právne predpisy na potlačenie nekalého správania voči spotrebiteľom. s. 3

V smernici je spotrebiteľ definovaný ako fyzická osoba – nepodnikateľ: „akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce mimo rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti“. Slovenský zákon o ochrane spotrebiteľa udeľuje toto právo aj právnickej osobe a to: „právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti“. V smernici nie je právnická osoba považovaná za spotrebiteľa priamo: „formuláciu „pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti“ treba vysvetliť podľa účelu právnej úpravy tak, že ide o zamestnancov alebo členov právnickej osoby.“

V ďalších článkoch tejto smernice sú uvedené procesné ustanovenia, ktoré sú vo veľkej miere zhodné s procesnými ustanoveniami smernice o klamlivej a porovnávacej reklame. Tieto články sa zaoberajú zabezpečením vhodných prostriedkov ochrany a vynútiteľnosť práva, dozor nad dodržiavaním zákona, dôkaznou podstatou.

Pokiaľ ide o problematiku nekalej súťaže, smernica sa jej bližšie venuje a rozoberá nekalé konanie, ku ktorému došlo v rámci hospodárskej súťaže. Ak je tento predpoklad splnený, naplní sa podľa § 44 Obchodného zákonníka generálna klauzula. Toto konanie je teda schopné privodiť ujmu súťažiteľom alebo spotrebiteľom a je v rozpore s dobrými mravmi súťaže.

Smernica zároveň ukladá možnosť dozorným orgánom získať právomoci na to, aby mohli zakročiť, ak existuje bezprostredné ohrozenie pred možnosťou použitia nekalých aktivít bez ohľadu na to, ako sa podnikateľ cíti. To platí aj pre klamlivú a porovnávaciu reklamu.

Smernice inklinujú k rozdeleniu národnej právnej úpravy práva nekalej súťaže na:

- právo nekalej súťaže súťažiteľov, kde nie sú prítomní spotrebiteľia, a existuje tu vyššia voľnosť a značná agresivita,
- právo ochrany spotrebiteľa na základe princípy ochrany slabšieho pred silnejším.

3. NEKALÁ SÚŤAŽ VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH ZÁPADNEJ EURÓPY A JEJ PRÁVNA ÚPRAVA

Široká účasť obchodných podnikov, obchodných spoločností a partnerstiev v ekonomickom cykle predpokladá nielen znalosť regulácie ekonomiky, ale tiež schopnosť podnikat' v konkurenčnom prostredí. Slobodná hospodárska súťaž neznamena, že ide o hru bez pravidiel.⁴¹

Parížsky dohovor definovaním nekalej súťaže ukladá zmluvným stranám povinnosť poskytovať členom efektívnu ochranu. Z hľadiska právnej úpravy nekalej súťaže je možné krajiny rozdeliť do troch skupín:

- prvú skupinu tvoria krajiny, v ktorých je stíhanie nekalej súťaže založené na všeobecných ustanoveniach občianskeho práva na základe zodpovednosti za nedobrovoľný trestný čin – priestupok. Na základe toho boli identifikované typy nekalej súťaže. Medzi takéto krajiny patrí Francúzsko, Taliansko, Holandsko.

- do druhej skupiny patria krajiny, ktoré zaviedli legislatívu týkajúcu sa nekalej súťaže, definovanú ako generálna klauzula a konkrétne formulácie skutkovej podstaty trestného činu vzťahujúce sa k ekalej súťaži. Medzi takéto štáty patrí Nemecko, Rakúsko, Španielsko, Grécko, Japonsko, Kanada a iné.

- tretiu skupinu tvoria krajiny, v ktorých je ochrana pred nekalou súťažou vykonávaná na základe všeobecného občianskeho práva z deliktov, ako aj na základe noriem, ktoré sa nachádzajú v osobitných predpisoch (zákony o hospodárskej súťaži). Medzi takéto krajiny patrí Veľká Británia, Belgicko, Spojené štáty americké a iné.⁴²

Je potrebné uviesť, že nie každá krajina Európy má právnu úpravu nekalej súťaže. Členské krajiny Európskej únie aj keď nemajú svoj domáci zákon, ktorý hospodársku

⁴¹ Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Francii.html>

⁴² Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Francii.html>

a nekalú súťaž vymedzuje, sú povinné riadiť sa komunitárnym právom Európskej únie, ktorej sú členmi. To ich teda zaväzuje implementovať nariadenia, smernice a direktívy do svojich právnych poriadkov.

V tejto kapitole sa pokúsime priblížiť právne úpravy nekalej súťaže v niektorých štátoch západnej Európy.

3.1. Belgicko

Belgicko je od získania nezávislosti v roku 1830 konštitučnou monarchiou. Je tiež krajinou, ktorá patrí k zakladajúcim štátom, ktoré v roku 1952 založili Európske spoločenstvo.⁴³

Dňa 1. decembra 2007 vstúpil do platnosti zákon z 5. júna toho istého roku – zákon o nekalých obchodných praktikách, ktorým sa zmenil zákon zo dňa 14. júla 1991 o obchodných praktikách a získavaní informáciách a ochrane spotrebiteľa.⁴⁴ Tento zákon zaimplementoval smernicu č. 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách, ktoré používajú podnikatelia voči spotrebiteľom na domácom trhu.⁴⁵

Uplatňovanie tohto zákona je pod dohľadom Generálneho riaditeľstva pre kontrolu a mediácie, ktoré je súčasťou Federálnej verejnej služby pre hospodárstvo.

Belgický zákon obsahuje dve generálne klauzuly⁴⁶:

- článok 93: „akékoľvek konanie, ktoré je v rozpore s dobrými obchodnými mravmi a ktorým predávajúci poškodzuje alebo môže poškodiť záujmy jedného alebo niekoľkých ďalších predávajúcich, je zakázané“⁴⁷,

⁴³ Európska únia: Informácie o fungovaní EÚ. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/belgium/index_sk.htm>

⁴⁴ Loi tu 14.07.1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur

⁴⁵ Law of 14 July 1991 on Trade practices and Consumer Information and Protection. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <<http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=393>>

⁴⁶ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 17

- článok 94: „akékoľvek konanie, ktoré je v rozpore s dobrými obchodnými mravmi a ktorým predávajúci poškodzuje alebo môže poškodiť záujmy jedného alebo viacerých spotrebiteľov, je zakázané“⁴⁸.

Ako už bolo spomenuté, hlavným cieľom smernice je posilnenie dôvery spotrebiteľov a značné zľahčenie medzinárodného obchodu. V súvislosti s týmto cieľom vstúpil do platnosti aj horeuvedený zákon. Zákon popisuje všeobecný zákaz nekalých obchodných praktík, stanovuje pravidlá pre zavádzajúce a agresívne praktiky obchodníkov.

Smernica sa výrazným spôsobom dotkla belgického zákonodárstva. Existujúci rozdiel medzi nekalými obchodnými praktikami a klamlivou reklamou zostal zachovaný vo vzťahu medzi obchodníkmi. S ohľadom na vzťahy medzi podnikateľmi a spotrebiteľmi, sa pravidlá týkajúce sa nekalých obchodných praktík a klamlivej reklamy, spájajú v zákone do jednej kapitoly, ktorá sa venuje nekalým obchodným praktikám pod názvom „*nespravodlivé, zavádzajúce a agresívne obchodné praktiky*“.

Táto kapitola obsahuje všeobecný zákaz nekalých obchodných aktivít na základe profesionálnej starostlivosti a materiálnej deformácie ekonomického správania priemerného spotrebiteľa. Zákon taktiež bližšie definuje dve hlavné kategórie nekalých obchodných praktík: „zavádzajúce praktiky“ (konanie a opomenutie) a „agresívne praktiky“. Obsahuje tiež čiernu listinu všetkých zavádzajúcich a agresívnych konaní, ktoré sa považujú za každých okolností za nekalé a sú zakázané. Zahŕňajú vábivú reklamu, falošné „zadarmo“, priame nebádanie detí a platenú reklamu.

Zákon definuje aj tzv. „zastaviť a prestať“ konanie.⁴⁹ To znamená, že o prípade môže byť rozhodnuté v krátkom čase. Podmienky a pravidlá sú podobné ako pri konaní v prípade predbežného opatrenia. Krátky čas nie je však zaručený, nakoľko naliehavosť

⁴⁷ Art. 93: „Any act contrary to fair commercial practice by which a seller harms or may harm professional interests of one or several other sellers is prohibited.“

⁴⁸ Art. 94: „Any act contrary to fair commercial practice by which a seller harms or may harm the interests of one or several consumers is prohibited.“

⁴⁹ z anglického „cease-and-desist procedure“ Enforcement fiche for Belgium. [online] [cit. 2012-3-3]. Dostupné na WWW:

<<https://webgate.ec.europa.eu/ucp/public/index.cfm?event=public.country.viewEnforcement&countryID=BE>>

nie je podmienkou pre zahájenie konania. Aj keď existuje možnosť pre použitie všeobecného konania, skrátene konanie bolo špeciálne zavedené pre porušenie zákona o nekalých obchodných praktikách.

Belgický zákon o nekalých obchodných praktikách neobsahuje žiadne špecifické ustanovenia o predkladaní dôkazov na súde. Článok 871 trestného zákonníka umožňuje súdu, aby nariadil ktorejkoľvek strane predloženie dôkazov.

V zákone sú vymedzené aj sankcie v prípade porušenia vo forme trestných sankcií za všetky nekalé obchodné praktiky. Civilné sankcie zaručujú okamžitú ochranu spotrebiteľa – môže žiadať vyplatenie všetkých peňažných čiastok zaplatených obchodníkovi, bez toho aby vrátil kúpené tovary alebo služby v dôsledku nekalej obchodnej praktiky.⁵⁰

Sankciou, ktorá vyplýva zo skráteneho konania, je zastavenie údajného porušovania. Príslušný orgán súdu môže priznať náhradu škody v rámci žaloby o náhradu občianskeho poškodenia na základe článku 1382 belgického občianskeho zákonníka. Tieto škody by však mali byť označované ako odškodnenie než ako sankcie.

Porušenie belgického zákona o nekalých obchodných praktikách je trestané trestom odňatia slobody a udelením pokuty od 143 eur do 110.000 eur⁵¹:

- 1.375 eur až 55.000 eur za predaj a vedenie klamlivých a agresívnych obchodných praktík (upravuje § 102),

- 2.750 eur až 110.000 eur za porušenie, aj keď je konanie páchané v dobrej viere (upravuje § 103),

- 5.500 eur až 110.000 eur za nedodržanie rozhodnutia zdržať sa konania alebo za marenie vyšetrovania (upravuje § 104),

⁵⁰ LOYENS LOEFF: Belgium Newsletter. Brussels. s. 3

⁵¹Enforcemet fiche for Belgium. [online] [cit. 2012-3-3]. Dostupné na WWW:

<<https://webgate.ec.europa.eu/ucp/public/index.cfm?event=public.country.viewEnforcement&countryID=BE>>

- trest odňatia slobody od 1 mesiaca do 5 rokov a pokutu až 110.000 eur za prevádzkovanie pyramídového programu alebo za tvrdenie, že produkty môžu uľahčiť výhru v hazardných hrách (upravuje § 105).

Súd však môže nariadiť aj prepadnutie tovaru v prípade, ak bol zákon o nekalých obchodných praktikách porušený. Tento prípad upravuje § 110 belgického zákona.

3.2. Nemecko

Právny poriadok Nemeckej republiky týkajúci sa nekalej súťaže sa neustále mení liberálnejším smerom. Nemecký zákon o nekalej súťaži zo 7. júna 1909⁵² bol revidovaný a obsahuje niekoľko liberálnejších zmien. Zákon slúži na ochranu iných súťažiteľov, spotrebiteľov ako i ostatných účastníkov trhu pred nekalými obchodnými praktikami. Zároveň chráni všeobecný záujem spoločnosti na zachovaní neskreslenej súťaže.

V nemeckom práve pojem súťažného práva zahŕňa zákon o nekalých obchodných praktikách a kartelové právo⁵³. Zákon o nekalých obchodných praktikách sa zameriava na ochranu konkurentov, spotrebiteľov a širokej verejnosti proti nekalým obchodným praktikám a kartelové právo chráni hospodársku súťaž pred obmedzeniami. Tieto dva zákony majú aj oblasti, v ktorých sa prekrývajú. Napríklad, kartelové právo zakazuje diskriminačné praktiky, zákon o nekalej súťaži zakazuje len tie, ktoré sa vzťahujú na podniky v dominantnom postavení. Alebo zákon o nekalej súťaži je viac zameraný na ochranu konkurentov, spotrebiteľov a širokej verejnosti proti nekalej obchodnej praktike, kartelové právo chráni hospodársku súťaž pred obmedzením⁵⁴.

⁵² Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb in der Fassung der Bekanntmachung vom 3. März 2010 (BGBl. I S. 254)

⁵³ Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen in der Fassung der Bekanntmachung vom 15. Juli 2005 (BGBl. I S. 2114; 2009 I S. 3850), das zuletzt durch Artikel 2 Absatz 62 des Gesetzes vom 22. Dezember 2011 (BGBl. I S. 3044)

⁵⁴ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 242

Zákon o nekalej súťaži je doplnený ďalšími nemeckými právnymi predpismi. V prípade práva na ochrana duševného vlastníctva, poskytuje nemecký zákon slobodu v napodobňovaní len do chvíle kým sa napodobňovanie netýka patentov, úžitkových vzorov, priemyselných vzorov alebo zapísaných práv k ochranej známke. Zákon o nekalej súťaži zakazuje napodobňovanie a falšovanie v § 1.⁵⁵

Nemecký zákon o nekalej súťaži vo svojom znení neobsahuje ustanovenie, ktoré výslovne odkazuje na ochranu malých a stredných podnikov proti nekalému tlaku väčších a ekonomicky silnejších konkurentov. Napriek tomu je známe, že nemecké súdy odsúdili za takéto činy podniky, ktoré svojou silou sa snažia poškodiť slabších konkurentov. Napríklad dumping⁵⁶ je tiež zameraný na odstránenie konkurencie. Podobne aj v prípade pretrvávajúcej a masívnej distribúcie výrobkov ponúkaných zdarma sa považuje za nekalé konanie, pretože môže viesť k zaplaveniu distribučných kanálov. Taktiež lov na zákazníkov alebo zamestnancov je považované za nekalé, ak súťažiaci núti zákazníka alebo zamestnanca k porušeniu dôležitých zmluvných podmienok, ktoré majú s iným súťažiacim. Naopak, nekalým konaním nie je konanie, ak súťažiaci takéto porušenie využíva.⁵⁷

Sankcie za porušenie zákona o nekalej súťaži sú v nemeckom trestnom práve klasifikované ako trestný čin alebo priestupok. Napríklad za istých okolností, klamlivá reklama je trestným činom a takéto konanie môže byť potrestané pokutou alebo odňatím slobody až na dva roky. V tomto prípade koná z úradnej moci štátne zastupiteľstvo⁵⁸. V ostatných prípadoch sa pre sťažnosti voči nekalej súťaži vedie trestné stíhanie.⁵⁹

Generálna klauzula zákona o nekalých obchodných praktikách v ustanovuje: „voči tomu, kto v obchodnom styku uskutoční konanie za účelom súťaže, ktorá porušuje

⁵⁵ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 242

⁵⁶ dumping (angl. dumping) je formou nekalej súťaže a predstavuje je cenové podvádžanie pri predaji (najmä a pôvodne len na zahraničnom trhu) spočívajúce v tom, že sa tovar alebo služba predáva za cenu, ktorá je výrazne nižšia ako hladina ceny ekvivalentného tovaru alebo služby na danom trhu, prípadne nepokrýva ani náklady vynaložené na tovar alebo službu. Uskutočňuje sa s cieľom likvidácie konkurencie, prežitia na trhu alebo etablovania sa na trhu. [online] [cit. 2012-3-5<]. Dostupné na WWW: http://sk.wikipedia.org/wiki/Tovarový_dumping>

⁵⁷ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 242 - 243

⁵⁸ Staatsanwaltschaft

⁵⁹ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 243

dobré mravy, môže byť uplatňovaný nárok na zdržanie sa konania a na náhradu škody“.⁶⁰

Tzv. malá generálna klauzula v § 3 je doplnená zákazom klamlivých údajov. Zákon obsahuje aj ďalšie ustanovenia, ktoré sa týkajú zákazu systému snehovej gule, špeciálnych predajných akcií, špeciálnych ponukách a likvidácii predaja.

Zákon stanovuje napríklad prípady, v ktorých podnikateľ koná nekalo⁶¹:

- vykonáva obchodné praktiky, ktoré môžu svojím charakterom ohroziť schopnosť spotrebiteľov alebo iných účastníkov trhu slobodne sa rozhodnúť, tým, že použije nátlak, koná opovržlivo alebo vplýva na nich neprimeraným spôsobom,

- vykonáva obchodné praktiky, ktoré mu umožnia zneužiť mentálny stav alebo telesný postih, vek, obchodnú neskúseosť, dôverčivosť, strach alebo tieseň spotrebiteľa,

- vedome zakrýva reklamný charakter obchodnej praktiky,

- neuvedie jasne a zreteľne podmienky pre získanie cenových zliav, prídavného plnenia alebo darčiekov, ktorými chce podporiť predaj svojich výrobkov,

- vypisuje ceny a organizuje výherné súťaže s reklamným charakterom bez toho, aby jasne, aby jasne uviedol podmienky účasti na nich,

- účasť spotrebiteľov na vypísaní ceny alebo vyhernej súťaže podmieňuje zakúpením tovaru alebo využitím služby, to neplatí, ak je vypísanie ceny alebo výherná súťaž už svojím charakterom spojená s daným tovarom alebo službou,

- znevažuje alebo hanobí obchodné označenia, tovar, služby, činnosť alebo osobné a obchodné pomery iného súťažiteľa,

⁶⁰ Wer im geschäftlichen Verkehre zu Zwecken des Wettbewerbes Handlungen vornimmt, die gegen die guten Sitten verstossen, kann auf Unterlassung und Schadensersatz in Anspruch genommen werden.

⁶¹ Nemecké zmlvy a právo. [online] [cit. 2012-3-5]. Dostupné na WWW: <http://www.nemecke-zmlvy-pravo.eu/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=111%3Ass-1-7-uwg&catid=46%3Aobchodnopr-predpisy&Itemid=120&lang=sk>

- tvrdí alebo rozširuje skutočnosti o tovare, službách, podniku iného súťažiťa, inom súťažiťovi alebo členovi vedenia konkurenčného podniku, ktoré svojím charakterom môžu poškodiť podnik iného súťažiťa alebo jeho obchodnú povesť, pokiaľ tieto skutočnosti nie sú dokázateľne pravdivé; ak ide o dôverné informácie a osoba, ktorá informáciu poskytla alebo ktorá ju obdržala má na nej oprávnený záujem, je obchodná praktika nekalá len v tom prípade, ak boli skutočnosti tvrdené alebo rozširované napriek ich nepravdivosti;

- ponúka tovar alebo služby, ktoré sú napodobeninami tovaru alebo služieb iného súťažiťa,

- cielene bráni iných užívateľov v ich činnosti,

- jedná porušujúc zákon, ktorého cieľom je i úprava trhového správania v záujme účastníkov trhu.

Ustanovenia zákona upravujú aj špecifické otázky v oblasti spravodlivosti v obchodných transakciách. Niektoré oblasti nekalej súťaže sú doplnené aj inými právnymi predpismi. V prípade konkrétnych produktov sa vychádza zo zákona o potravinách a spotrebnom tovare. Taktiež pokiaľ ide o bonusy a zľavy, tie boli upravené osobitným zákonom z roku 1930. Novelizácia v roku 2001 spôsobila, že prípustnosť zliav a bonusov je posudzovaná zákonom o nekalej súťaži.⁶²

Zákon vo svojej záverečnej časti obsahuje aj zoznamy prípadov obchodných praktík, ktoré sú považované za nekalé súťaženie a sú neprípustné.

Zákon o nekalej súťaži sa zaoberá hlavne ochranou konkurencie proti nekalej súťaži a ochranou spotrebiteľa, ochranou podnikov v úlohe zákazníkov, ochranou súťažiťov pred nekalosúťažným konaním a zabezpečením funkcií trhu vo všeobecnosti.

⁶² SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 226

3.3. Francúzsko

Francúzsko bolo prvou krajinou, ktorá prijala v roku 1805 a 1807 občiansky a obchodný zákonník, nielen preto, aby vznikol model regulácie trhových vzťahov, ale kvôli vplyvu na legislatívu rodiny v občianskom práve a aby z praktického dôvodu vplýval na obchodovanie a mohol čeliť nekalej súťaži na medzinárodnom trhu.

Koncept práva nekalej súťaže je obsiahnutý v článku 10 zákona z 22. marca 1991, nie všetky hospodárske subjekty sú oboznámené s konaním, ktoré je považované za nekalú hospodársku súťaž.

Právny pojem nekalej súťaže bol prvýkrát uvedený v článku Parížskeho dohovoru na ochranu práv priemyselného vlastníctva z 20. Marca 1883, v ktorom sa hovorí, že nekalosúťažné konanie je každé konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v priemysle alebo obchode. Zakázané sú predovšetkým:

- konanie, ktoré môže vytvoriť zmätok vo vzťahu k spoločnosti, výrobkom alebo priemyselným alebo obchodným aktivitám súťažiteľa,
- falošné obvinenia v obchodnej činnosti, ktoré by mohli zdiskreditovať spoločnosť, produkty alebo priemyselné alebo obchodné aktivity konkurenta,
- označenia, použitie ktorých pri podnikateľskej činnosti môže zavádzať verejnosť o povahe, spôsobe výroby, vlastnostiach, vhodnom použití alebo o množstve tovaru.

Členovia Parížskeho dohovoru sa zaviazali zabezpečiť občanom svojich krajín ochranu priemyselného vlastníctva a účinnú ochranu proti nekalej súťaži.

Francúzsko vo svojom právnom poriadku nemá všeobecné ustanovenia o nekalých obchodných praktikách. Príbuzné ustanovenia týkajúce sa nekalej súťaže sa nachádzajú v článku L 111-1 Spotrebiteľského zákonníka⁶³, podľa ktorého je povinnosťou obchodníka informovať spotrebiteľa pred uzatvorením zmluvy o podstatných vlastnostiach výrobkov alebo služieb:

⁶³ Code de la consommation

- článok L 111-1: „každý profesionálny predajca tovar alebo poskytovateľ služieb je povinný umožniť spotrebiteľovi, aby poznal základné vlastnosti výrobku alebo služby pred uzatvorením zmluvy.“⁶⁴

Toto ustanovenie podáva dôkaz o implicitnej predstave spravodlivosti, na ktorom je Spotrebiteľský zákonník založený. Niektorí autori poukazujú na to, že článok L 111-1 neposkytuje podstatnú pridanú hodnotu v porovnaní so všeobecnými zásadami zmluvného práva.⁶⁵

Francúzsky právny poriadok má niekoľko zákonov, ktoré upravujú povinnosť informovať spotrebiteľa pred uzatvorením zmluvy. Účelom tejto informácie je zabezpečiť slobodný a informovaný súhlas. Francúzske spotrebiteľské právo je zákon, ktorý apeluje na trestné a správne právo a je inšpirované občianskym právom.

Občiansky zákonník z roku 1804 stanovuje všeobecné informácie o transparentnosti pred uzatvorením akejkoľvek zmluvy, zakazuje zavádzajúce a škodlivé. Platnosť zmluvy závisí od súhlasu obidvoch strán. Súhlas strany, ktorej súhlas je postihnutelný, má legálne právo zmluvu zrušiť.

Francúzsky právny poriadok obsahuje aj ustanovenia o nekalej súťaži, a to v článkoch 1382 a 1383 Občianskeho zákonníka. Tieto články definujú, že ak sa konkurent v rámci voľného obchodu stane obeťou nekalého konania iného súťažiťa, má právo na náhradu škody.

Súčasnú francúzsku súťažnú právo o slobode cien a voľnej hospodárskej súťaži z 1. decembra 1986 (vyhláška 86 – 1243) a vyhláška 86 – 1309 z 26. decembra 1986 o uplatňovaní nariadenia, obsahuje praktiky proti hospodárskej súťaži, zákaz obmedzujúceho konania a hospodársku súťaž ako konania ohrozujúce trh a predstavujúce porušenie pravidiel voľného obchodu.⁶⁶ Keďže vo francúzskom právnom poriadku nie je definícia nekalej súťaže, Rubo, uznávaná autorita v oblasti

⁶⁴ Article L111-1: Tout professionnel vendeur de biens doit, avant la conclusion du contrat, mettre le consommateur en mesure de connaître les caractéristiques essentielles du bien.

⁶⁵ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 18 - 19

⁶⁶ Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Francii.html>

práva priemyselného vlastníctva ho definuje nasledovne: ide o konanie, ktoré predstavuje nekalú konkurenciu: konanie, ktoré vedie k zmätkom, zmätočnosti, ohováraníu, dezorganizácie spoločnosti – konkurenta a k všeobecnej dezorganizácii trhu.⁶⁷

Po druhej svetovej vojne sa do francúzskeho právneho poriadku dostávajú aj ďalšie prvky nekalej súťaže, akými sú parazitovanie, napodňovanie alebo imitácia značky, konkurenčné výrobky, kopírovanie alebo reprodukcia výrobku alebo jeho vzľadu. Hanobenie pozostáva z konania, ktorého cieľom je znížiť zásluhy konkurenta, jeho firmy alebo jeho výrobku. Nezáleží na tom, či informácie sú pravdivé alebo nie. Vzniká tu zodpovednosť na základe zákona o ohováraní⁶⁸ a stáva sa trestným činom. Predmeto zdiskreditovania môže byť fyzická alebo právnická osoba.⁶⁹

Dezorganizácia znamená, že obchodný konkurent sa prejavuje v rôznych formách, z ktorých najvýznamnejšie je zverejnenie obchodného tajomstva, know how, obchodných zvyklostí podniku, lov na zákazníkov a objednávky, napadnutie distribučnej siete a iné. Obchodným tajomstvom je akýkoľvek spôsob výroby, ktorý výrobca chráni pred konkurenciou, nepatentovaný vynález alebo technická inovácia, ktorá nemá znaky vynálezu. Obchodné tajomstvo je súčasťou know how. V závislosti od toho, kto spôsobil škodu zverejnením obchodného tajomstva alebo know how, je takéto porušenie trestným činom a je rôzne posudzovaný, ak ide o patriota a cudzinca.⁷⁰

Hoci nekalá súťaž má vplyv na fungovanie slobodného trhu, zákony o nekalej súťaži nie sú regulované zo strany právnych predpisov. Vo Francúzsku vo veciach nekalej súťaže rozhodujú obchodné sudy. Pre tvrdenie o nekalej súťaži sa aplikuje 10-

⁶⁷ Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Francii.html>

⁶⁸ Le droit de la presse, 29. Juillet 1881

⁶⁹ LOI no 2008-776 du 4 août 2008 de modernisation de l'économie. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/transpos_laws8384_fr_en.pdf>

⁷⁰ LOI n° 2008-3 du 3 janvier 2008 pour le développement de la concurrence au service des consommateurs. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW:

<http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/transpos_laws_fr_en.pdf>

ročná premlčacia doba na základe článku 189 francúzskeho Obchodného zákonníka a vzťahuje sa na všetky záväzky ako medzi obchodníkmi navzájom tak aj medzi obchodníkmi a zákazníkmi.

Vo francúzskom obchode hrajú veľmi dôležitú úlohu obchodné praktiky. Zverejňovanie rôznych metód obchodných jednaní majú na starosti obchodné komory, kam patrí aj Medzinárodná obchodná komora. Tá publikovala Kódex slušného správania pri vstupe na trh. Kódex stanovuje, že je zakázaný priamy alebo nepriamy pokus zdiskreditovať akúkoľvek spoločnosť, navodiť pohrdanie, hanobenie a posmech a tiež akékoľvek napodobňovanie v nejakej forme, ktorá môže viesť k zámene.⁷¹

3.4. Luxembursko

Právo nekalej súťaže v luxemburského právneho poriadku je obsiahnuté v zákone o určitých obchodných praktikách a nekalej hospodárskej súťaži.⁷² Tento zákon bol upravený, aby sa prispôbil požiadavkám smernice Európskej únie a aby bola zabezpečená jej implementácia.

Článok 14 tohto zákona obsahuje generálnu klauzulu o nekalých obchodných praktikách, ktorá je zameraná výhradne na konkurentov. Ochrana spotrebiteľa je považovaná za istý druh reflexu práva hospodárskej súťaže. Generálna klauzula je doplnená o ustanovenie o reklame, predaj so stratou, predajné pyramídy, ktoré nie sú zamerané len na konkurentov, taktiež na operácie typu obchodník – zákazník⁷³ platia tieto špecifiká.⁷⁴

⁷¹ Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW:

<http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Francii.html>

⁷² Loi du 30 juillet 2002 réglementant certaines pratiques commerciales et sanctionnant la concurrence déloyale et transposant la directive 97/55/CE du Parlement Européen et du Conseil modifiant la Directive 84/450/CEE sur la publicité trompeuse afin d'y inclure la publicité comparative

⁷³ B2C – business-to-customer

⁷⁴ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 12

Zákon o určitých obchodných praktikách a nekalej hospodárskej súťaži obsahuje v článku 14 generálnu klauzulu, ktorá hovorí: „akékoľvek konanie akejkoľvek osoby, ktorá vykonáva obchodné, priemyselné, umelecké alebo voľné činnosti, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v obchodných, priemyselných, umeleckých alebo voľných záležitostiach alebo v rozpore so zmluvným záväzkom, ktorej cieľom je prilákať alebo sa snaží prilákať časť zákazníkov iných konkurentov alebo jedného z nich alebo škodí alebo má v umysle spôsobiť ujmu ich konkurenčnej schopnosti, je nekalé.“⁷⁵

3.5. Holandsko

V holanskom právnom poriadku neexistuje špeciálna legislatíva, ktorá by upravovala nekalú súťaž alebo nekalé obchodné praktiky. Zákon o nekalej súťaži je možné nájsť v rôznych a samoregulačných nástrojoch. Všeobecné princípy nekalej súťaže vychádzajú zo základného ustanovenia zákona o deliktch.⁷⁶ Právo hospodárskej súťaže patrí do kodifikácie holandského súkromného práva, nekalá súťaž a právo o reklame sú založené predovšetkým na nepísaných pravidlách, ktoré vyplývajú zo všeobecného ustanovenia.⁷⁷

3.6. Írsko

V írskom právnom systéme neexistuje osobitný právny predpis, ktorý by komplexne riešil otázku spravodlivého obchodovania v tejto krajine. Spravodlivé

⁷⁵ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices.*, s. 19

⁷⁶ Art. 6:162 of the Burgerlijk Wetboek

⁷⁷ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices.*, s. 15

obchodné praktiky je možné nájsť v „common law“, v rade zákonov a zákonných pravidiel a kódexov správania. Tento systém je podobný systému vo Veľkej Británii.⁷⁸

3.7. Veľká Británia

Vo Veľkej Británii taktiež neexistuje všeobecný právny predpis o primeraných obchodných praktikách. Dominantným prvkom je výrazné uprednostňovanie samoregulácie, ktoré je podporené aj zákonom o spravodlivom obchodovaní⁷⁹. Zákonné ustanovenie, ktoré je nablížšie naviazané na všeobecný zákaz nekalých praktík je možné nájsť práve v tomto zákone. Generálna klauzula tohto zákona nestanovuje všeobecnú povinnosť pre poctivé obchodovanie, ale splnomocňuje verejného činiteľa vytvárať normy, ktoré majú rovnaký efekt. Napriek tomu existuje len málo takýchto noriem, ktoré boli vytvorené na základe splnomocnenia.⁸⁰

Samoregulácie sú častokrát podporené aj zákonnou úpravou. Ide tiež o prípad transpozície smernice Európskeho spoločenstva. Okrem toho existujú aj opatrenia zákona o hospodárskej súťaži⁸¹ a zákon o podnikaní⁸², ktoré upravujú hospodársku súťaž. Cieľom týchto opatrení je odstrániť nekalé obchodné praktiky.

Opatrenia vychádzajúce zo zákona o podnikaní majú vytvárať účinnejší systém pre boj proti nekalým obchodným praktikám, ktoré poškodzujú kolektívne záujmy spotrebiteľov a zároveň nezaťažovať podniky rôznymi reguláciami. Tento zákon je častokrát označovaný za „tvrdší“ v porovnaní so zákonom o spravodlivom obchodovaní.

V zákonoch sa za nekalé obchodné praktiky označujú:

⁷⁸ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. s. 16

⁷⁹ Fair Trading Act 1973

⁸⁰ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*, s. 16

⁸¹ Competition Act 1998

⁸² Enterprise Act 2002

- porušenie zmluvy v určitých prípadoch, ktoré majú obmedzenú formu ochrany,
- podvod alebo nezákonný nátlak na spotrebiteľa, aby pristúpil k zmluve, vtedy vzniká nárok na odstúpenie od zmluvy,
- ohováranie, podnet na porušenie zmluvy, sprisahanie, porušenie dôvery,
- napodobňovanie výrobkov alebo služieb (patrí už do práva duševného vlastníctva).

Vo Veľkej Británii neexistuje pravidlo zvykového práva proti nekalej súťaži. Kolektovanie jednotlivých deliktov predstavuje významnú zbierku, s ktorou sa dá bojovať proti nekalým obchodným praktikám. S deliktami sú spojené právne nároky jednotlivcov, ktorí utrpeli ujmu. Tieto delikty nie je možné predložiť alebo koncipovať ako všeobecný rámec, ktorý uzná nezákonnosť nekalých obchodných praktík.⁸³

V Anglicku môže byť podnikateľ žalovaný z civilných deliktov, ktoré sú založené na tvrdení o porušení dôvery, ohováraí, miešani, rovnako aj na tvrdení na základe zákona o hospodárskej súťaži, zákona o kúpe tovari, zákona o ochranných známkach a podobne.⁸⁴

3.8. Prípád Microsoft

Prípád Microsoft pochádza z decembra 1998. Vyšetovanie viedlo Komisiu k záveru, že spoločnosť Microsoft porušila článok 82 Zmluvy o ES tým, že zneužila svoje dominantné postavenie.

⁸³ SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*, s. 389 - 409

⁸⁴ Competition Act 1980, Law on Sale of Goods 1979, Trademark Act 1887 - Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-7]. Dostupné na WWW: <http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Francii.html>

Komisia vo svojom rozhodnutí z 24. marca 2004 konštatovala, že spoločnosť Microsoft zneužila svoje dominantné postavenie na trhu počítačových operačných systémov tým, že:

- odmietla zásobovať konkurentov informáciami, ktorí pracujú s operačným systémom Windows,
- poškodzovala hospodársku súťaž tým, že podmienila predaj samostatného produktu Windows Media Player s operačným systémom Windows.

Komisia spoločnosti Microsoft nariadila:

- zverejniť úplné a presné informácie a poskytnúť špecifikácie svojich serverových protokolov pre konkurenciu, tak aby konkurenčné servery mohli byť plne kompatibilné s architektúrou Windows,
- predávať verziu operačného systému Windows bez systému Windows Media Player.

Spoločnosti bola taktiež udelená pokuta vo výške 497 miliónov eur, ktorú spoločnosť Microsoft zaplatila, ale podala žalobu pre neplatnosť rozhodnutia na Európsky súdny dvor. Súd prvého stupňa však v roku 2004 potvrdil rozhodnutia Európskej komisie. Následne bola Komisiou uložená ďalšia pokuta presahujúca 280 miliónov eur spoločnosti za to, že nevykonala nápravu týkajúcu sa poskytovania informácií pre kompatibilitu serverov.

Spoločnosť Microsoft sa opäť odvolala. Vo svojom odvolaní uviedla, že informácie, ktoré požadujú konkurenti v rámci hospodárskej súťaže, sú predmetom duševného vlastníctva. Okrem toho Microsoft tvrdil, že takáto povinnosť poskytovania informácií by odradila každú spoločnosť od investovania do inovácií.⁸⁵

⁸⁵ EurActiv. [online] [cit. 2012-3-5]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.com/competition/microsoft-case-competition-law-caught-politics/article-168541>>

V roku 2007 súd vydal rozsudok, v ktorom opäť potvrdil rozhodnutia Komisie a uznal pokuty. Spoločnosť sa neodvolala.

Európsky súdny dvor aplikoval existujúcu judikatúru, podľa ktorej odmietnutie poskytovať licencie tretej strane dominantnou spoločnosťou, aby využívala produkt, ktorý je predmetom duševného vlastníctva, je zneužitím za výnimočných okolností a konštatovala, že toto kritérium výnimočných okolností v prípade Microsoft bolo splnené⁸⁶:

- odmietnutie sa týka výrobku alebo služby nevyhnutnej pre vykonávanie činnosti na trhu, informácie o kompatibilitete sú podmienkou nielen pre činnosť na trhu, ale tiež pre to, aby táto činnosť sa stala ekonomicky aktívnou pre konkurentov a napokon zabrániť tomu, aby Microsoft posilňoval svoje konkurenčné postavenie na trhu skupinových serverov a operačných systémov, hlavne preto, aby viedol spotrebiteľov uprednostniť používanie tohto systému pred inými konkurentmi,

- odmietnutie vedie k vylúčeniu účinnej hospodárskej súťaže na trhu a riziko, že konkurencia by bola vyúčená zo skupinových serverov,

- odmietnutie bráni vzniku nového výrobku, pre ktorého existujú potreba od potenciálnych zákazníkov. Toto kritérium je splnené nielen pri zabránení vstupu nového produktu na trh, ale tiež ak dochádza k obmedzeniu technického rozvoja už existujúceho produktu,

- odmietnutie poskytnúť licenciu nie je objektívne odôvodnené. Nebolo dostatočne preukázané požadované zverejnenie a poskytnutie informácií o kompatibilitete, ktoré by malo značný negatívny dopad na jeho motiváciu k inováciám.

Pokiaľ ide o viazaný predaj operačného systému Windows a aplikácie Windows Media Player, Súd potvrdil závery Komisie, v ktorých dospela k záveru, že existovalo nekalé viazanie produktov a to viedlo k oslabeniu hospodárskej súťaže. Súd zároveň dal zapravdu Komisii pri aplikácii štyroch faktorov v týchto prípadoch:

⁸⁶ CRAIG, P., De BÚRCA, G.: *EU Law – Text, cases and materials*. s. 1028

- dotknutý podnik musí mať dominantné postavenie na trhu, aby mohol viazať produkty,

- viažúci produkt a viazaný produkt musia byť dva samostatné a rozdielne produkty,

- spotrebiteľ nemusí mať možnosť získať viažúci produkt bez viazaného produktu,

- toto konanie musí obmedziť hospodársku súťaž.

Európsky súdny dvor konštatoval, že rozhodnutia Komisie boli opodstatnené a že neexistuje žiadny objektívny dôvod pre viazaný predaj výrobkov spoločnosťou Microsoft a že náprava, ktorá bola uložená Komisiou bola primeraná.⁸⁷

Rozhodnutie bolo s pozitívnym ohlasom prijaté aj medzi europoslancami.⁸⁸ Je považované za dôležitý precedens, podľa ktorého ani spoločnosti s mimoriadne dominantným postavením na trhu by nemali tento trh narúšať.⁸⁹

⁸⁷ Európsky súdny dvor. Rozhodnutia. [online] [cit. 2012-3-8]. Dostupné na WWW: <<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/closed/en/1998.html#566>>

⁸⁸ EurActiv. [online] [cit. 2012-3-]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.sk/podnikanie-v-eu/clanok/microsoft-prehral-europska-komisia-slavi-vitazstvo>>

⁸⁹ Európsky parlament. [online] [cit. 2012-3-8]. Dostupné na WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20071008STO11297+0+DOC+XML+V0//SK>>

ZÁVER

Je dokázané a vedecky podložené evolučným zákonom, že nižšie formy života sú jednoduchšie a vyššie formy života sú zložitejšie, pričom táto zložitosť im dáva výhodu v lepšom prispôbovaní sa prírodnému prostrediu.

V konkurenčnom prostredí sa tento vzťah, medzi nižšou a vyššou formou, prejavuje vybavenosťou finančnými, technickými a inými prostriedkami a posudzuje sa predovšetkým v hodnotovom vyjadrení. Pri konkurenčných bojoch sa vytváranie vyšších foriem orientuje na zabezpečenie vyššej čo najsilnejšieho postavenia na trhu. Prispôsobivosť a teda pružnosť sa zabezpečuje prostredníctvom ľudí. Zároveň vzniká potreba zavádzať stále nové, vyššie formy do podnikateľského prostredia a rozdeliť si trh tak, aby každý bol nasýtený.

Nenasýtnosť podnikateľských subjektov vedie ku konkurenčným bojom, ktoré ovplyvňujú ekonomiku, ale aj samotného spotrebiteľa. Jedná sa o zvyšovanie cien, výroby od jedného výrobcu, podvádzanie a zavádzania a podobne.

V súčasnom období globalizácie vzniká stále viac medzinárodných spoločností, ktoré sa zlučujú. Nejde len o spoločnosti na európskej pôde, ale časťokrát sú to spoločenstvá, ktorých materské spoločnosti sú iných krajín ako je Európska únia. V mnohých prípadoch sa snažia ovplyvňovať hospodársku súťaž a používajú pritom nekalé obchodné praktiky.

Práve tieto nekalé praktiky sa snažia odstrániť jednotlivé právne poriadky krajín a Európskeho spoločenstva, ktoré sme v tejto práci rozoberali. Snažia sa o hlavne o:

- prijímanie opatrení proti nekalosúťažnému konaniu, ktoré obmedzuje hospodársku súťaž na národnej aj medzinárodnej úrovni,
- vyšetrovanie podozrení zo zlučovania podnikateľských subjektov, ktoré môžu narušovať prirodzenú hospodársku súťaž,

- riadne fungovanie hospodárskej súťaže v odvetiach, ktoré sú alebo boli pod vládou monopolov,
- korektné poskytovanie finančnej pomoci podnikateľským subjektom zo strany národných vlád a Európskej únie,
- aktívnu spoluprácu s orgánmi, ktoré sa zaoberajú hospodárskou súťažou, na regionálnej a medzinárodnej úrovni.

Právnu úpravu hospodárskej súťaže má viac ako 100 krajín a regiónov. K nim patrí aj Európska únia. Na štátne orgány, ktoré sú zodpovedné za preverovanie a regulovanie hospodárskej súťaže, sa vyvíja tlak, aby sledovali medzinárodné zlučovania podnikov, či vytváranie monopolov, kartelov a podobne. Tieto orgány sú členmi Medzinárodnej siete pre hospodársku súťaž.

Cieľom tejto inštitúcie je presadzovať prijímanie vyšších noriem a postupov v oblasti politiky hospodárskej súťaže v rámci celého sveta, formulovať návrhy na procesné a vecné konvergenice a snažiť sa uľahčiť účinnú medzinárodnú spoluprácu v prospech členských agentúr, spotrebiteľov a ekonomík na celom svete.⁹⁰

⁹⁰ International Competition Network. [online] [cit. 2012-3-9]. Dostupné na WWW: <<http://www.internationalcompetitionnetwork.org/>>

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné diela

- CRAIG, P., De BÚRCA, G.: *EU Law – Text, cases and materials*. 4th Edition. Oxford: University Press, 2008. 1148 s. ISBN 978-0-19-927389-8
- GRILLOVÁ, N. *Nový německý zákon proti nekalé soutěži v kontextu práva Evropských společenství*. Rigorózná práca. Brno: Masarykova univerzita. Právnická fakulta. Katedra obchodního práva, 2008, s. 187.
- MOELLERS, T., HEINEMANN, A.: *The common core of European private law – The enforcement of competition law in Europe*. 1st Edition. Cambridge: University Press. 2007. 713 s. ISBN 978-0-521-88110-4
- SCOTT, H.: *Regulatory reform in the Netherlands*. 1s Edition. Paris: OECD. 1999. 281 s. ISBN 92-64_17074-X
- VON BAR, C., DROBNIG, U.: *The interaction of contract law and tort and property law in Europe*. 1st Edition. Muenchen: European Law Publishers GmbH. 2004. 541 s. ISBN 3-935808-20-8
- ZEMANOVÁ, D., LAJČÁKOVÁ, J., NECHALA, P.: *Podnikanie verzus korupcia na Slovensku*. 1. vyd. Bratislava: Róbert Vico – vydavateľstvo. 2003. 56 s. ISBN 80-89041-71-X

Časopisecké diela

- Európska komisia: *Politika hospodárskej súťaže EÚ a spotrebiteľ*. Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2005. 27 s. ISBN 92-894-6588-3
- Európska komisia: *Smernica o nekalých obchodných praktikách – Nové právne predpisy na potlačenie nekalého správania voči spotrebiteľom*. Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2006. 32 s. ISBN 92-79-02680-1
- LOYENS LOEFF: *Belgium Newsletter*. Brussels. 2008. Issue 1. 16 s.

Internetové zdroje

- Database on the Unfair Commercial Practices Directive. [online] [cit. 2012-3-5]. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/index_en.htm>
- Enforcement fiche for Belgium. [online] [cit. 2012-3-3]. Dostupné na WWW: <<https://webgate.ec.europa.eu/ucp/public/index.cfm?event=public.country.viewEnforcement&countryID=BE>>
- EurActiv. [online] [cit. 2012-3-5]. Dostupné na WWW: <<http://www.euractiv.com/competition/microsoft-case-competition-law-caught-politics/article-168541>>
- Európska únia: *Informácie o fungovaní EÚ*. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://europa.eu/about-eu/countries/membercountries/belgium/index_sk.htm>
- Európsky parlament. [online] [cit. 2012-3-8]. Dostupné na WWW: <<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20071008STO11297+0+DOC+XML+V0//SK>>
- Súdny dvor Európskej únie [online] [cit. 2012-2-22]. Dostupné na WWW: <http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/>
- Európsky súdny dvor. Rozhodnutia. [online] [cit. 2012-3-8]. Dostupné na WWW: <<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/closed/en/1998.html#566>>
- FODOROVÁ, K., Dopady vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie na podnikateľskú sféru. 19s., [online] [cit. 2012-2-19]. Dostupné na WWW: <<http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=fodorová%20dopady%20vstupu%20slovenskej&source=web&cd=1&sqi=2&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2F195.49.188.>>>
- International Competition Network. [online] [cit. 2012-3-9]. Dostupné na WWW: <<http://www.internationalcompetitionnetwork.org/>>
- Law of 14 July 1991 on Trade practices and Consumer Information and Protection. 1991. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <<http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=393>>
- LOI no 2008-776 du 4 août 2008 de modernisation de l'économie. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/transpos_laws8384_fr_en.pdf>
- LOI n° 2008-3 du 3 janvier 2008 pour le développement de la concurrence au service des consommateurs. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/rights/docs/transpos_laws_fr_en.pdf>
- LOYENS LOEFF: Belgium Newsletter. [online] [cit. 2012-3-2]. Dostupné na WWW: <<http://www.loyensloeff.com/nl-NL/News/Publications/Newsletters/Belgium%20Newsletter/2008-Issue1.pdf>>

- Nekalá súťaž [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: <<http://www.nekalasutaz.sk/index.php>>
- Nemecké zmlvy a právo. [online] [cit. 2012-3-5]. Dostupné na WWW: <http://www.nemecke-zmlvy-pravo.eu/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=111%3Ass-1-7-uwg&catid=46%3Aobchodnopr-predpisy&Itemid=120&lang=sk>
- PATAKYOVÁ, M. Občiansko – právna ochrana spotrebiteľa [online] [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: <http://www.kbdesign.sk/cla/eu_pravo_na_slovensku/original/18%20OchrSpotrebPJK.htm>
- Prístup k právu Európskej únie [online] [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/sk/index.htm>>
- Regulation on unfair competition law in France. [online] [cit. 2012-3-1]. Dostupné na WWW: <http://yqyq.net/58988-Reglamentirovanie_nedobrosovestnoiy_konkurencii_v_prave_Franci.html>
- SCHULZE, R., SCHULTE-NOELKE, H.: *Analysis of National Fairness Law Aimed at Protecting Consumers in Relation to Commercial Practices*. 2003. [online] [cit. 2012-2-4]. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/consumers/cons_int/safe_shop/fair_bus_pract/green_pap_comm/studies/unfair_practices_en.pdf>
- Úradný vestník Európskej únie: Konsolidované znenie Zmluvy o fungovaní Európskej únie. 2012. 154 s. s. 47. [online] [cit. 2012-2-19]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:sk:PDF>>
- Úradný vestník Európskej únie L001, 04/01/2003 S. 0001 – 0025. [online] [cit. 2012-2-22]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003R0001:SK:HTML>>
- Úradný vestník Európskej únie L376, 27/012/2006 S. 0021 – 0027. [online] [cit. 2012-2-25]. Dostupné na WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32006L0114:SK:HTML>>
- Vyhláška ministra zahraničných vecí z 13. januára 1975, č. 64/1975 Zb., 23 s., [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: <http://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/legislativa/medzinarodne_dohody/pravo_7564.pdf>
- Zmluva o založení Európskeho spoločenstva. [online] [cit. 2012-2-17]. Dostupné na WWW: <http://www.upsvar-ke.sk/projekty/zmluva_ES_112stran.pdf>

Právne predpisy a súdne rozhodnutia

- Belgicko: Loi tu 14.07.1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur
- Článok 81 – hospodárska súťaž – Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva
- Článok 82 – hospodárska súťaž – Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva
- Francúzsko: Loi n° 2008-3 du 3 janvier 2008 pour le développement de la concurrence au service des consommateurs
- Francúzsko: Loi no 2008-776 du 4 août 2008 de modernisation de l'économie
- Holandsko: Besluit van 6 oktober 2008 tot vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de wet van 25 september 2008 houdende aanpassing van de Boeken 3 en 6 van het Burgerlijk Wetboek en andere wetten aan de richtlijn betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt
- Holandsko: Wet van 25 september 2008 tot aanpassing van de Boeken 3 en 6 van het Burgerlijk Wetboek en andere wetten aan de richtlijn betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt
- Írsko: The Consumer Protection Act 2007, No 19 of 2007
- Luxembursko: Loi du 29 avril 2009 relative aux pratiques commerciales déloyales et modifiant
- Nemecko: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb in der Fassung der Bekanntmachung vom 3. März 2010 (BGBl. I S. 254)
- Nemecko: Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen in der Fassung der Bekanntmachung vom 15. Juli 2005 (BGBl. I S. 2114; 2009 I S. 3850), das zuletzt durch Artikel 2 Absatz 62 des Gesetzes vom 22. Dezember 2011 (BGBl. I S. 3044)
- Rozhodnutie Európskeho súdneho dvora z 11. 7. 1974, c. 8/74
- Rozsudok Európskeho súdneho dvora z 20. 2. 1979, c. 120/78
- Rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe 3 Cmo 703/94 zo dňa 7. 2. 1996
- Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 1.1.2000, sp. zn. 5 Obo 138/2000
- Rozsudok Vrchného súdu v Prahe zo dňa 19. 4. 1995, sp. zn. 3 Cmo328/94
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12 decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (kodifikované znenie)
- Úradný vestník Európskej únie L001, 04/01/2003 S. 0001 – 0025
- Veľká Británia: Consumer Protection – The Consumer Protection from Unfair Trading Regulations 2008
- Veľká Británia: Trade Description – The Business Protection from Misleading

Marketing Regulations 2008

- Zákon č. 519/1991 Z. z., obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 460/1992 Z. z., Ústava Slovenskej republiky, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 136/2001 Z. z., o ochrane hospodárskej súťaže, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 147/2001 Z. z., o reklame, v znení neskorších predpisov
- Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, Rím, 25. 3. 1957, konsolidovaná verzia

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Meno autora: Zuzana Demčáková

Obor: Právo v podnikání

Forma štúdia: kombinované bakalárske štúdium

Názov práce: Nekalá súťaž v podnikateľskom prostredí krajín západnej Európy

Rok: 2012

Počet strán textu bez príloh: 56

Celkový počet strán príloh: 0

Počet titulov slovenskej literatury a prameňov: 1

Počet titulov zahraničnej literatury a prameňov: 5

Počet internetových zdrojov: 24

Vedoucí práce: JUDr. Ivan Nevolný, Ph. D.